

GLAS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETNO XII., ST. 85 — CENA 10 DIN

KRANJ, 30. OKTOBRA 1959

S seje Okrajnega ljudskega odbora Kranj

Nova pravosodna stavba?

Prihodnje leto tudi zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev
Močan porast nesreč pri delu

V tork, 27. oktobra dopoldne je bilo nadaljevanje 28. prekinjene seje obeh zborov OLO Kranj. Na dnevem redu je bilo poročilo o socialnem zavarovanju, dalje poročilo o zaključenih računih gospodarskih organizacijah za leto 1958, poročilo o delu okrajnega finančnega inšpektorata v prvem polletju 1959, razprava in sklepanje o predlogu za gradnjo pravosodne stavbe v Kranju in razprava ter sklepanje o udeležbi okraja pri investiranju kabirjanja telefonskega omrežja na Gorenjskem.

Na dnevem redu ločenih sej pa so razpravljali in sklepalni med drugim tudi o soglasju za gradnjo upravne stavbe podružnice Narodne banke Kranj.

TUDI KMETIJSKI PROIZVAJALCI BODO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANI

V živahnih razpravah ob prvi točki dnevnega dela skupne seje (problematicna socialnega zavarovanja v okraju) so številni govoriki predvsem poudarjali naraščanje bolezniških izostankov, obratnih nesreč in nesreč pri prihodu in odhodu z dela. Nesreč pri delu v okrajih so na primer v zadnjih treh letih vejlale družbo okoli 2 milijona 400 tisoč dinarjev. Letos do konca septembra je bilo v kranjskem okraju že preko 3800 nesreč pri delu, od tega 5 s smrtnimi posledicami.

PLENUM GLAVNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE V FINANSIRANJU STANOVANJSKE GRADNJE

V pondeljek, 2. novembra bo v Ljubljani plenum Glavnega odbora SZDL Slovenije, kjer bodo razpravljali o političnih nalogih SZDL pri uvažanju novega načina finansiranja uporabe in graditve stanovanj. Referat bo imel tovarša Stane Kavčič.

V nova stanovanja

Za zasedanje Delavskega sveta Zelezarne Jesenice, ki je bilo v sredo dopoldne, je vladalo veliko zanimanje, ker so na zasedanju potrdili delo stanovanjske komisije, ki je razdelila skoli 200 novo dograjenih stanovanj.

Na zasedanju so najprej razpravljali o problematični predevoljnih obravnav v visokih peči, to je dveh največjih obravnav podjetja. Govorili so o nujnosti popravil in dopolnitvev nekatereh naprav pri organizaciji dela in dali v razpravi v glavnem poudarek ekonomskemu vprašanju, to je povečanje in izboljšanje. Po temeljilju proizvodnje. Po temeljilju razpravljanju o trenutni problematiki imenovanih obravnav, sklepali niso sprejeli, marveč imenovali komisijo, ki bo sestavila skele in jih predložila v odobritev na prihodnjem zasedanju. Pregledali so tudi stanovanjske komisije, predvsem listo razdelitve novo dograjenih stanovanj. S prioriteto na listo razdelitve stanovanj se je delavski svet v celoti strinjal. Na osnovi točkovanja je komisija dodelila 164 stanovanj delavcem, 31 nižjim uslužbenec in 7 višjim uslužbenec podjetja. Pri razdeljevanju je komisija upoštevala tudi druge okoliščine in je prejelo po številu članov družine 21 stanovanj družine s 6 in več člani, 40 stanovanj 5-članske družine, 74 stanovanj 4-članske družine, 44 stanovanj 3-članske družine, 19 stanovanj poročeni brez otrok in 8 stanovanj samci. Upoštevajoč dobo zaposlitve je bilo dodelenih onim z 20-letno zaposlitvijo 32 stanovanj, z do 20-letno zaposlitvijo 102 stanovanja, z 10-letno 42 stanovanj, s 8 let 17 stanovanj in z zaposlitvijo do 3 let 11 stanovanj. Razumljivo so imeli pri dodelitvi stanovanj prednost borci NOB

in interniranci, katerih je pričarane Jesenice. Pred omenjeno šlo 78 prav iz tega razloga na razdelitvijo je bilo 13 kletnih, prioritetno listo, kakor tudi 46 p odstrenih, 119 pretesnih in osebni invalidi, ki so dobili 30 58 vlažnih stanovanj. Brez stanovanj ter aktivni v družbenih vlogah, ki so dobili 36 stanovanj.

Nujnost gradnje stanovanj na Jesenicah dokazuje tudi pregled neustreznih stanovanj za člane delovnega kolektiva Zele-

slopa. U.

Po stezah partizanske Jelovice Iz Dražgoš v Železnike

PRIPRAVE ZA LETOŠNJO ZIMSKO TEKMOVANJE

Pripravljalni odbor za organizacijo proslave »Po stezah partizanske Jelovice« pri Okrajnem odboru Zvezne borcev je imel že tretjo sejo. Govorili so o prihodnjih zimskih prireditvah v Dražgošah, ki so že postale tradicionalna.

Ceprav podrobnosti o tehničnih pripravah še niso končane, je odbor vendarle sprejel nekaj bistvenih zaključkov, ki bodo dali tem prireditvam poseben ton.

Predvsem gre za spremembo, da te prireditve, ki bodo tudi letos 9. in 10. januarja, ne bodo več osredotočene na Dražgoše, marveč na Železnike, vsaj v ugodnih snežnih razmerah. Tako bo ta prireditve še močnejše podkrepila občinski praznik tega kraja, hkrati pa, kar je še posebno dalo povod organizatorjem za tako odločitev, bo tej prireditvi moč zagotoviti množično udeležbo. Težaven promet do Dražgoš, zlasti v neprimernih snežnih razmerah in oddaljenost tega kraja ni dopuščala množičnega obiska.

Kljub temu, kot je zasnovan načrt prireditve, bo ohranjen spomin na Jelovico in Dražgoše. Tekmovalna smučarska proga je namreč vodila z Jelovice skozi Dražgoše s končnim ciljem v Železnikah. Zato bo ta prireditve še zmeraj upravičeno nosila ime »Po stezah partizanske Jelovice«. Predviden je množični patrolni tek, posebna proga za tek reprezentantov, krajša proga za tek mladincov v slalom. Hkrati nameravajo letos organizirati tudi tekmovanje sankac.

Tekmovanje »Po stezah partizanske Jelovice« privabljajo vsako leto več udeležencev. Tako predvidevajo, da se bo tokratno tekmovanje udeležilo samo v patrolnem teku 75 patrol z 225 udeleženci samo v patrolnem teku.

— 1. c

POKOLONILI SE BOMO SPOMINU PADLIH

Vsak leto 1. novembra — na Dan mrtvih — se spominjamo pokojnih sorodnikov, priateljev in znancev. S posebno hvaležnostjo pa se spominjamo tudi vseh tistih, ki so v neomajni veri v lepo pribordnosti nesobično darovali svoja življenja v borbi za svobodo. — Vseh teh se bomo spominjali z žalnimi slovesnostmi na grobiščih širok po Gorenjski. Osnredna komemoracija bo v Begunjah, in sicer na grobišču talcev v Dragi ob 9. uru, na grobišču v graščinskem vrtu ob 10. uru, ob 11. uru pa ob grobnici v Radovljici. Spomin padlih bodo počastili z uročnim govorom in kulturnim programom, v katerem bodo sodelovali godba na pihala iz Lesc, radovljški peski zbor in recitatorji. Podobne komemoracije bodo tudi po vseh ostalih občinah.

GRADNJA PRAVOSODNE STAVBE V KRANJU

Spričo predloga republiških občinsko poročilo Sveta za organov, da je treba okrožno sodelbeni plan in finance OLO o določi v Ljubljani decentralizirati, in spričo dejstva, da so proorganizacij za leto 1958 govori med drugim tudi o stopnji zastarelosti osnovnih sredstev, ki so le tudi v celotni industriji znižala od 46,7 % na 43,4 %, torej za 3,3 %. Naišla je v živilski industriji, kjer znaša 62,4 % in se je v primerjavi letom 1957 znišala za 7%, kar kaže, da je bilo v letu 1958 znatno manj investirano kot so znašali letni odpisi. Živilska industrija je edina panoga, v kateri se je zastarelost znižala za 21,4 % (Kemična tovarna Podnart).

(Nadaljevanje na 2. strani)

Načrti stanovanjske skupnosti v Železnikih

Stanovanjska skupnost v Železnikah zajema Železnike, Cešnjico in Studeno. Pred nedavnim so izvolili tudi 25-članski svet stanovanjske skupnosti.

V Železnikih se je prav v zadnjem času pokazala velika potreba po raznih servisnih delavnicah, živilnicah, pralnicah in drugih drobnih dejavnostih. V okviru stanovanjske skupnosti bodo v Železnikih dokončno rešili tudi problem družbene prehrane. Zato sta se kolektiva gostinskega podjetja, to je gostilni KZ Cešnjica in Trnje Železnički sporazumeli, da se združita v enotno gostinsko podjetje. S tem v zvezi bodo zgradili tudi novo gostinsko poslopje. Idejni načrti so že izdelani in poslati revi-

ziski komisiji pri OLO Kranj. Posojje bo predvidoma zgrajeno do konca leta 1961.

Člani stanovanjske skupnosti v Železnikih si močno prizadevajo, da bi v najkrajšem času ustanovili gospodinjski servis. Ta je v Železnikih nujno potreben glede na veliko število zaposlenih žena v industriji. Delno so naloži servisa že rešili z zavodom za rehabilitacijo invalidov. Tako izvršuje

zavod razne šivilske usluge tudi

na domu s prenosnimi električnimi šivalnimi stroji. Zedinili so se, da bodo ustanovili tudi pralnic s sodobnimi pralnimi stroji. Stanovanjska skupnost v Železnikih podpira tudi razne obrtne dejavnosti, ker so te trenutno še nujno potrebne, dokler se za to ne ustanovijo ostali uslužnostni servisi.

Sem sodijo predvsem čevljarska,

dimmikarska in kleparska obrt.

PRED USTANOVITVIJO Delavske univerze na Bledu

V petek, 23. oktobra je bila na Bledu redna seja Sveta za šolstvo, prosveto in kulturo. Glavni namen seje je bil obravnavati predlog Pripravljalnega odbora za ustanovitev Delavske univerze na Bledu. Člani Sveta so soglasno sprejeli predlagani osnutek in izrekli nekaj pripomb. Prihodnji teden bo na redni seji omenjeni predlog obravnaval in sprejel tudi Občinski ljudski odbor Bled.

Sprošnje potrebe po izobraževanju blejski občini nedvomno opravičeno narekujejo zahtevo po ustanovitvi zavoda, ki bo sistematično skrbel za splošno, strokovno ter ideološko izpolnjevanje delavcev in uslužbencev, zlasti še članov različnih samoupravnih organizacij.

Člani sveta menijo, da pri izpolnitvi teh nalog ne bodo imeli težav, ker obstajajo materialni, kadrovski in finančni pogoji za urenje programa.

-jb

Enoletna akcija pionirjev in mladine

Zveza prijateljev mladine Slovenije, CK LMS, Svet za šolstvo LRS in Glavna zadružna zveza so v sodelovanju z drugimi gospodarskimi organizacijami na področju kmetijstva in gozdarstva organizirali enoletno akcijo mladine in pionirjev zadružnikov.

V tem času bodo vzgojitelji, kmetijski in gozdarški strokovnjaki ter vse ostale družbene in gospodarske organizacije seznanile čimveč pionirjev in mladine v vseh mestih z napredno kmetijsko proizvodnjo.

Tudi na Gorenjskem bodo še naprej ustanavljati šolske in pionirske zadruge, aktive mladih zadružnikov. V že obstoječih pa bo treba delo še izboljšati. Pri tem bodo čimveč pionirjev in mladine vključili v krožke mladih naravoslovcev, aktive mladih zadružnikov in kmetijsko-gospodarske šole.

Mladina in pionirji se bodo seznanjali s sodobno agrotehniko in zadružništvom. Pri šolah bodo pionirji urejali okolišo, šolske vrtove, nasade in igrišča. Pri tem pa bo treba izpopolnjevati splošno in strokovno znanje v kmetijsko-gospodarskih šolah. Tu bodo seveda pomagali tudi starši in vzgojitelji s spodbujanjem otrok in mladine, da bodo aktivno sodelovali v tej akciji.

Kako bo konkretno organizirana ta akcija v kranjskem okraju, pa so sčasoma razpravljali tudi na seji Okrajnega odbora Društva prijateljev mladine za kranjski okraj.

Razstava 40 let dela in boja KPJ in SKOJ

V soboto, 7. novembra bodo v avli Okrajnega ljudskega odbora v Kranju odprli razstavo »40 let dela in boja KPJ in SKOJ«.

S slikami, fotoprijemami raznih mejožično udejstvovanje delovnih ljudi za industrializacijo dežele in dviganje življenske ravni.

To zanimivo zgodovinsko razstavo o revolucionarnem boju našega prebivalstva pod vodstvom Partije bodo potem prikazali še v Tržiču, na Jesenicah in v drugih mestih našega okraja.

Hudourniki prestopili bregove

Več milijonov dinarjev materialne škode

Močno deževje zadnjih dni, ki je bilo zlasti silovito na področju Gorenjske, je brž napolnilo korita hudournikov. Razbesneno vodovje je planilo v doline in ker reke niso mogle sproti odvajati odvisne vode, je začela voda prestopati brezove.

Ze v sredo ob 20. uri so sporocili iz Čadovlj pri Jelendolu, da je potok Bistrice močno narastel in da ogroža gradnjo mosta pri Čadovljah. Narasle vode ogrožajo tudi dve hiši, ki stojita v neposredni bližini naraslega potoka. Gasilci in vaščani so se z vsemi silami borili z naraščajočim hudourni-

kom, dokler niso ogroženi objekti vsaj deloma obvarovali.

Istega dne so sporocili tudi iz Podljubelja, da potok Mošenik prestopa brezove. Voda je preplavila cesto pri hiši št. 89 in jo v dolžini 200 metrov tolkan poškodovala, da je nesposobna za ves nadaljnji promet. Razbesneno vodovje je del ceste v širini enega metra in dolžini 50 metrov tudi odneslo. Po nepopolnih podatkih je materialna škoda za okrog 400 tisoč dinarjev, pri čemer pa ni vratilo narasla škoda, ki so jo narasle vode povzročile na travnikih. Gasilcem iz Tržiča in Podljubelja ter vaščanom, ki so se borili z naraščajočimi vodami vso noč iz srede na če-

trtek, se je končno posrečilo, da so vodni tok preusmerili. Po zadnjih vesteh je voda upadla za 30 centimetrov, vendar še teče po cesti.

V sredo zvečer je prestopila brezova tudi Sava Bohinjka, ki je prizadejala precešnjo škodo gradnji mostu pri Bohinjski Bistrici. Voda je odnesla precej gradbenega materiala v vrednosti preko milijon dinarjev. Ogoržena mesta, kjer je naraslo vodovje grozilo, da bo prestopilo brezove, so gasilci in vaščani primerno zavarovali. Včeraj popoldne so vode na vseh ogroženih področjih začele močno upadati.

Najstrožja kazen

ZA POVZROČITELJE IZGUBE
V JESENŠKI »ZELEZNINI«

Na seji, pred tednom dni, je ObLO Jesenice obravnaval nekatere pomembna vprašanja, o katerih smo že poročali. Tako je bila med drugim ustanovljena Ljudska univerza, imenovani so bili člani v upravnem odboru, razpravljalni so o reorganizaciji gostinske mreže na območju občine. Na osnovi sklepov zadnjih zborov volivcev je ObLO Jesenice ustanovil 6 stanovanjskih skupnosti, obravnaval poročilo o poslovanju v Trgovskem podjetju »Zelezniški« in nekaterih drugih vprašanjih.

Zlasti je bila živahnata razprava o poslovanju v »Zelezniški«, kjer je zaradi malomarnega poslovanja in najrazličnejših oblik osebnega okoriščanja prišlo podjetje v kritičen položaj. Za tako stanje je predvsem odgovoren bivši ravnatelj podjetja. Zbora sta o tem razpravljala na ločenih sejih in sklenila, da se v podjetju ukine prisilna uprava, da se izda poročevalna izjava za pokritje nastale poslovne izgube in nekatere druge ukrepe. Hkrati sta ostro obsodila poslovanje in zahtevala za krive najstrožjo kazeno, ki naj bo istočasno opomin vsem, ki še danes nočejo sploščevati družbene lastnine in delati v korist družbe. -k

ZBORI VOLIVCEV V TRŽIČU

TRŽIČ, 29. NOVEMBRA. — Sinoči so na področju tržiške občine zaključili zbere volivcev, ki jih je bilo skupaj 16, in sicer v Jelendolu, Seničnem, Križah, Podljubelju, Sebenjah, Pristavi, Lomu, Lesah, Brezjah, Slapu, Kovorju in Tržiču. Udeležba na zborih je bila živahnata in konkretna. Volivci so se v razpravi dotaknili predvsem stanovanjskih gradenj ter ostalih komunalnih zadev. Sem sodijo ureditev šole, popravila cest in kanalizacije. Na teh zborih volivcev v tržiški občini so izvolili tudi svete in potrdili pravilnike stanovanjskih skupnosti. Sprejeli so tudi sklep, da bodo v tržiški občini ustanovili 5 krajevnih odborov. Kje naj bi bili ti odbori, pa bo razpravljen Občinski ljudski odbor Tržič na eni prihodnjih sej. Izvolili so tudi nove šolske odbore po vseh volilnih enotah.

Ker se problem lastništva kulturnega doma med kulturno-prosvetnim društvom in kmetijsko zadružno kot lastnikom doma večkrat zaostruje (tak primer je na primer v Mavčičah) in se zaradi tega delo društva ne more normalno razvijati, je Občinski ljudski odbor Kranj na včerajšnjih ločenih sejih obeh zborov na predlog Svetega za kulturo in prosveto sklenil,

Materialno stanje kulturnih domov in šol v kranjski občini ni zadovoljivo

Svet za kulturo in prosveto Občinskega ljudskega odbora Kranj je v sporazumu s Svetom Svobod in prosvetnih društvem imenoval pred časom posebno komisijo, ki je od 14. maja do 16. junija letos preglejala vse kulturne domove v občini.

Komisija je pri svojem delu ugotovila, da je v kranjski občini vrsta kulturnih domov, ki so skoraj brez opreme, če jo pa imajo, je starata in neuporabna. Z ozirom na nove metode dela kulturno-prosvetnih društv v zvezi z vse večjo potrebo po izobraževanju delovnih ljudi, je komisija pri ugotavljanju potreb po adaptacijah, novogradnjah in nabavah opreme ter inventarja dala prednost opremi klubskih prostorov, predavalnic in knjižnic.

V kranjski občini imamo vrsto kulturnih domov, ki razpadajo, ker jih nihče ne vzdržuje. Najtežje probleme povzročajo kmetijske zadruge. Zadruge so sicer pravni lastniki nekaterih domov, vendar nimajo interesa za vzdrževanje stavb, od društev pa zahtevajo plačevanje anuitet v taki višini, da jih društva ne zmorcejo. Če bomo hoteli zaščititi domove pred razpadanjem, bo nujno, da jih bo prevzela občina, ki edina lahko s finančnimi sredstvi pomaga pri vzdrževanju domov.

Na področju kranjske občine je skupaj 19 kulturnih domov, kulturno-prosvetnih društv pa 23. Društvo v Olševku je sploh brez svojih prostorov. Dvoje društev sicer ima prostore, ki pa so popolnoma neuporabni (Besnica, Šenčur). Na področju kranjske občine je skupaj 19 kulturnih domov, kulturno-prosvetnih društv pa 23. Društvo v Olševku je sploh brez svojih prostorov. Dvoje društev sicer ima prostore, ki pa so popolnoma neuporabni (Besnica, Šenčur).

Na področju kranjske občine je skupaj 19 kulturnih domov, kulturno-prosvetnih društv pa 23. Društvo v Olševku je sploh brez svojih prostorov. Dvoje društev sicer ima prostore, ki pa so popolnoma neuporabni (Besnica, Šenčur). Ker se problem lastništva kulturnega doma med kulturno-prosvetnim društvom in kmetijsko zadružno kot lastnikom doma večkrat zaostruje (tak primer je na primer v Mavčičah) in se zaradi tega delo društva ne more normalno razvijati, je Občinski ljudski odbor Kranj na včerajšnjih ločenih sejih obeh zborov na predlog Svetega za kulturo in prosveto sklenil,

Kronika tega tedna

V sredo ob 8. uru je bila v novih poslopijih pri vodovodnem stolpu v Kranju otvoritev nove poslovalnice trgovskega podjetja »Oskra« Kranj. To je doslej že druga nova poslovalnica, ki jo je podjetje otvorilo v dveletnem obdobju. V novi poslovalnici bodo potrošniki nvega naselja in okolice vse do Rupe lahko postreženi z zelenjavom, delikatesnim in špecerijskim blagom.

• V sredo zvečer je bil v Naklem sestank predstavnikov osebne organizacije LMS, v katerem pa bodo priceli tudi s konferencami osebnih organizacij. Na predvolilnih sestankih obravnavajo programe dela osebnih organizacij za prihodnje leto in izbirajo kandidate za nova vodstva.

• Preteklo soboto, 24. oktobra je bilo pri Občinskem ljudskem odboru v Kranju sklenjenih 16 porok.

• V sredo zvečer je bil v Naklem sestank predstavnikov osebne organizacije LMS, v katerem pa bodo priceli tudi s konferencami osebnih organizacij. Na predvolilnih sestankih obravnavajo programe dela osebnih organizacij za prihodnje leto in izbirajo kandidate za nova vodstva.

• Od 20. do 29. oktobra zjutraj je bilo v kranjski porodnišnici rojenih 18 otrok, od tega 11 dečkov in 7 deklic.

• Včeraj zvečer je bila na Golniku mladinska konferanca, kjer so govorili o programu dela za prihodnje leto. Kot gostje so se je udeležili tudi predstavniki mladine iz Iskre.

• Na zemljišču poleg Zdravstvenega doma v Kranju bodo te dni priceli z gradnjo nove zobne ambulante. Stavba bo enonadstropna.

• Te dni je izobraževalni center Iskre skupno s tovarniškim komitejem LMS pricel s seminarji za vodenje sestankov. Vsak seminar traja 5 dni po dve ura na dan. Skozi tak seminar je šlo doslej že 24 mladincev in mladink.

• V času od 19. do 26. oktobra se je na Jesenicah rodilo 12 dečkov in 7 deklic. V istem času sta bili dve poroki, umrla pa sta dva moška in pet žensk.

LUDJE IN DOGODKI

Težave italijanske vladne stranke

Med najpomembnejše politične in ni izpolnila vrste predvolilni dogodki v notranjem življenju sosednje Italije v minulem tednu je nedvomno šteti kongres vladajoče Demokrščanske stranke v Florenci. Pozornost italijanske in precešnjega dela sestavne javnosti ni pritegnil nase toliko kongres sam, kot dejstvo da ta najmočnejša politična sila v Italiji, ki že dalje obdobje kroji usodo dežele, preživlja zadnje čase težko notranjo krizo. Ves potek kongresa in razprave na njem so pokazale, da sedanje vodstvo ni moglo več skrivati globokih nesoglasij, ki že dalj časa razjedajo to vodilno politično silo dežele.

Med najbolj pomembnimi dokazi hude krize je omneni tako imenovan zadevo Milazza in njegovo skupine na Siciliji. Kljub vsem grožnjam in pritisku strankinega vodstva in cerkevih poglavarjev, se je ta sicilski voditelj demokrščanov pri nedavnih volitvah izjasnil proti uradni politiki stranke in postal odpadnik. Prav zaradi tega je dosegel tudi zmago. To je bil prvi in najbolj viden dokaz, da v stranki ni vse zlato, kar se sveti. Kako bi tudi moglo biti, ko pa je vladna, ki jo vodi Demokrščanska stranka oglošila volivce za njihovo zaupanje

problemov dežele. Nasproti težnjam, naj privatni kapital ostane še nadalje prevladujoča oblika gospodarskega življenja, se velik del stranke zavzema za to, da bi država bolj aktivno posegal v urejanje gospodarskega razvoja, čeprav na škodo interesov posameznih finančnih veljakov. Samo z državno intervencijo v gospodarskem upravljanju je moč pognati gospodarski razvoj v hitrejši tek, trdijo zagovorniki nove smeri.

Vprašanje agrarne reforme je druga stvar, ki se posebej želi zagovarjala interese najbolj premožnih slojev. Pereči nereseni gospodarski in socialni problemi pa so vse glasnejše trkali na vrata tudi demokrščanske stranke in povzročili v njej zagovorniki nove smeri.

Podobna druga gospodarska in socialna vprašanja so sestavljala poglaviti predmet razprav na kongresu. Ob njih se je nedajno enotna stranka razcepila na naprednejše in nazadnjško krilo. Od zmage enega ali drugega bo v marsiljem odvisen politični razvoj dežele v prihodnjih letih. Povsem na mestu je namreč pričakovati, da bodo naprednejše sile v stranki iskale podpore in sodelovanje pri drugih sorodnih silah v političnem življenju dežele.

Izdaja CP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor — Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-135 — Izjava ob ponedeljkih in petekih — Letna naročnina 600 dinarjev, mesečna 50 dinarjev

naš razgovor

Bolta pri poveduje

Ko smo se pred dnevi v Kropi mudili v prijetni družbi, ki je bil Boltu najzgovernejši. Njegovih prijatelj, domačini so nam kasneje povedali, da je vedno takšen, čeprav je nadvse skromen, kadar mora govoriti za svoje dobro.

Takole je pripovedoval: »Nikdar ne bom pozabil, kako so me 13. marca 1945. leta »beli« premikastili. Dobili so me v Lipnici. Z vozom sem peljal fižol, moko in žito za partizane. »Beli« tega seveda niso vedeli. Toda menili so, da je Boltu moje partizansko ime, kar je zadostovalo, da so mi jih pošteno naložili.« — Boltu nazivajo Boltežarja Resmana domačini že od nekdaj.

Sestinšestdesetletni Bolta nam je nato pripovedoval, kako je preživel prvo svetovno vojno kot vojak na fronti in kako je kot ilegalec pomagal med drugo svetovno vojno partizanom. Kot štirinajstletnik se je že začel ukvarjati z žebljarstvom, in sicer v »Plamenu«, nato je delal pri Magušarju, nato spet v »Plamenu«. Pokoj je dočakal kot poštni raznašalec.

Nekdaj nam je trda predala. Delali smo po 12 do 14 ur, zaslužili pa le 4 do 5 goldinarjev na mesec in bili brez dopusta. Spominjam se, kako žalostni so bili prizori, ko so žebljarji popustile roke in mu je gospodar pokazal vratna. Podobnih primerov upokojenih v Kropi, kot sem jaz, je najmanj 95 odstotkov, vendar je razlika ta, da oni prejemajo polno pokojnino, jaz pa ne.

Zadnjikrat sem se pritožil zaradi pokojnine že aprila letos, toda do danes še nisem dobil nikakrnega odgovora.«

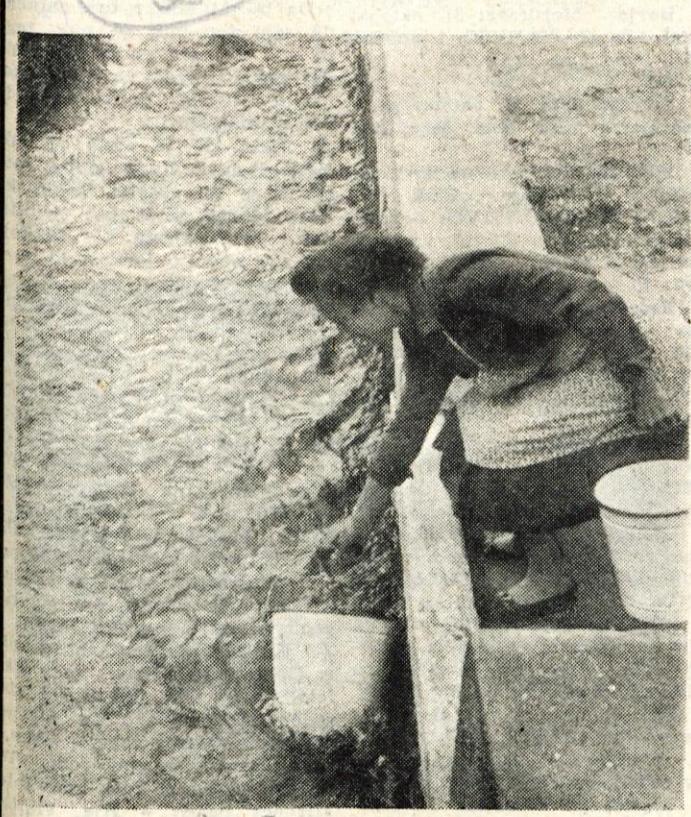
Razumljivo, Boltu je zaslužil svoj pokoj. Vsekakor boljšega, kot ga uživa, vendar si zaradi skromnosti ne zna pomagati. Drugim pa je še vedno pripravljen nuditi pomoč. Prav bi bilo, da bi tudi drugi njega videli. B. F.

višjo pokojnino nimam zaostne kvalifikacije. Podobnih primerov upokojenih v Kropi, kot sem jaz, je najmanj 95 odstotkov, vendar je razlika ta, da oni prejemajo polno pokojnino, jaz pa ne.

Zadnjikrat sem se pritožil zaradi pokojnine že aprila letos, toda do danes še nisem dobil nikakrnega odgovora.«

V pogovor se je vmešal Jernej Drmota: »Bolta, zakaj pa o sebi nič ne poveš. Dobro

Voda, voda!

ZGORAJ: Podobnih prizorov v Kamni gorici ne bo več...
SPODAJ: ...saj so mladi in stari pomagali pri gradnji vodovoda

Na levem bregu Save onstran Radovljice je 22 vasi zbranih v kroparski vodovodni skupnosti, ki že dolga leta zbirajo prispevke, dajejo les in kopljene jarke ter si urejejo vodovod. Letos so porabili za ta dela dobrih 12 milijonov,

od katerih so sami zbrali 4 milijone din. Največja težava je, ker primanjkuje cementa. Z upravičenim veseljem so letos dočakali prihod vode v Lipnici, v Lancovem in v Kamni gorici.

NOV TARIFNI PRAVILNIK

Uspehi v proizvodnji in produktivnosti v »Jelovici« Škofja Loka

Ko je delavski svet lesnoindustrijskega podjetja »Jelovica« v Škofji Luki v začetku letosnjega leta prekresel uspešno poslovanje v l. 1958, z njim ni bil v celoti zadovoljen. Poslovni uspeh je bil sicer dosegen, saj je podjetje ustvarilo 136 milijonov din čistega dohodka, od katerega je namenilo v sklade 16,5 %. Ugotovljeno je tudi bilo, da je bila produktivnost zaposlenih prenizka, z njo pa tudi zasluzek, in da je podjetje razen izdelkov, ki so izkazovali poslovni uspeh, imelo še postavke kot proizvodna spalnic, vgrajenega pohištva, trdega rezanega lesa in vezanih plošč, ki je bila deficitna. Da bi rešili te probleme, je delavski svet stal pred razpotjem – ali povečati tem izdelkom prodajne cene ali pa povečati produktivnost in znižati polno lastno ceno izdelkov.

Izbirana je bila druga pravilnejša pot. Ta naj bi sprostila vse nove rezerve, izboljšala organizacijo dela in poslovanje nasploh za prehod na to pa je bil potreben stimulans, ki bi te rezerve sprostil. To naj bi bil tarifni pravilnik, ki je bil v letu 1958 preveč bogat, saj razen tarifne postavke, dela po normi in morebitne delitve obsegajo drugih oblik nagrajevanja. Pa tudi osnovne tarifne postavke so bile nizke in niso dajale posameznim kategorijam delavcev nikakih spodbud. Graditi nov tarifni pravilnik na uspehih iz leta 1958, kolективu ne bi dal po treba sredstev za povečanje tarifnih postavk, kaj šele sredstev za druge oblike nagrajevanja. Obširne analize pa so pokazale druge možnosti in rezultate in iz teh je izhajal nov tarifni pravilnik.

Podjetje zaradi raznosterosti pro-

izvodnje, saj izdeluje razen stavbenega, sobnega in vgrajenega pohištva, zabojev, montažnih objektov, lahkih gradbenih plošč, vezanega lesa in furnirjev še vrsto ostalih izdelkov, ni postavilo v pravilnik načela nagrajevanja po enoti proizvoda. Prilagodilo je pač pravilnik svojim specifičnim možnostim in zahtevam ter predvidelo v njem stimulacijo dveh stvari, ki sta bili v letu 1958 najbolj pereči – produktivnosti in zniževanja polne lastne cene. Razen tega je bilo povečan obseg del po normi na 71 % ter zvišani normativi v povprečju za 15 %. Premiranje je zajelo vse zaposlene. Stari pravilnik je zahteval za zaslukše 83,5 % od čistega dohodka. Tudi v novem pravilniku je ta odstotek skoraj enak, le da 72,1 % tvorijo neodvisni, 11,16 % pa odvisni zaslukški – premije.

Tak način stimuliranja, ki ga je podjetje uporabilo od 1. aprila dalje, je dal takoj ugodne rezultate, ki pa so se iz mesece v mesec stopnjevali. Dočim so bile v I. tromešecu dosegene norme v povprečju s 122,2 %, so bile le-te v aprilu, ob povišanju normativov

za 15 %, vseeno presegene za 19,3 odstotke, v avgustu pa je ta presež že znašal 26 %.

Razen zniževanja potrebnih efektivnih delovnih ur pa je tehnično vodstvo delalo predvsem na materialnih normativih in konstrukcijskih spremembah, vsi delavci in poslovodje pa so skrbeli za čim manjši odpadek in izmet. Tako delo je moralno roditi sadove. Devetmesični obračun izkazuje, da je podjetje doseglo že 139 milijonov čistega dohodka ali za 3 milijone več kot lani v vsem letu. Tudi celotni dohodek podjetja je porastel v primerjavi z istim obdobjem lani za 13,72 %, in to pri 2,59 % manj zaposlenih kot v letu 1958. Produktivnost dela je porastla za 15,44 % in podjetje praktično danes nima več proizvoda, ki bi izkazoval izgubo. Lastna cena vezanih plošč je znižana napram lani pri kub. metru za 9658 din ali za 9,53 %, pri spalnicah pa celo po garnituri za 10.168 din ali za 17,06 odstotkov. Znižanje lastne cene pa so zaznamovali tudi ostali izdelki.

Tako gospodarjenje ima svoj rezultat v letu 1960 še ugodnejši. OM.

kvalificirane delavke znaša 14.000 dinarjev, kvalificiranega mizarja pa 18.000 din. Pri tem tvorijo odvisni zaslukški že 26 % celotnih zaslukškov, če bi pa tu prišeli se zaslukške za preseganje norme, pa skoraj 40 %. Povprečno mesečno povisjanje zaslukškov napram lani je pa 31 %.

Sa s tem izčrpane vse možnosti in rezerve? Delavski svet meni, da ne. Nov tarifni pravilnik naj bi kriterije odvišnega zaslukške prilagodil, da bi bili še stimulativnejši, ponovno bi revidiral posamezne normative, ki so v povprečju presegeli nad 20 % in s tem uvedel pravilnejše nagrajevanje posameznikov.

Povečani čisti dohodek pa veča tudi sklope podjetja. Lani je bilo ustvarjenih za 16 milijonov din skladov, letos ob 9-mesečju pa že 26 milijonov. To pa še ni vse. Kollektiv se misli odreči tudi delu dohodka za delitev v znesku 8 milijonov din. Ustvarjena sredstva bo namenil za gradnjo stanovanj, za rekonstrukcijo in izboljšavo proizvodnih procesov, da bi bil rezultat v letu 1960 še ugodnejši.

OM.

Nadomestilo za zvišane najemnine

V okviru novega sistema finančiranja stanovanjske gradivite se bodo zvišali tudi prejemki delavcev, uslužencev, upokojencev in uživalcev invalidne ter prejemki državljanov izven delovnega razmerja. Ta izplačila bodo urejena na dva načina: uporabniki stanovanja bodo prejemali pri blagajni podjetja ali ustanove, kjer prejemajo svoje redne prejemke, tudi te zneski. Tistim, ki pa stanujejo v lastnem stanovanju ali v stanovanju, kjer so solastniki, ali ki stanujejo v stanovanju, ki je lastnina ali solastnika članov njihove družine, bodo ta izplačila odgovredna, in sicer na račun prejemkov za leto 1960 do 1. januarja 1963, na račun prejemkov za l. 1961 pa do 1. januarja 1964.

Kar zadeva neposredno izplačila uporabnikom stanovanja, bodo imeli pravico do izplačila vsi, ki veljajo za uporabnike stanovanja. Ti bodo uporabo svojega stanovanja dokazali na podlagi dokazila o uporabi stanovanja. Podnajemniki bodo uveljavili pravico do izplačila na podlagi pogodbe o podnajemniških pravicah. Vsi, ki imajo pravico do nadomestila, bodo predložili tudi potrdilo o bivališču v kraju zaposlitve. Drugače povedano, vsi delavci in usluženci, upo-

bivališču v kraju zaposlitve.

Zvišanje pokojnih bo urejeno s spremembami in dopolnitvami zakona o pokojniškem zavarovanju, kar so kot zakonski osnutek predložili Zvezni ljudski skupščini. Po tem predlogu se bodo zneski osebnih in družinskih najemnin, ki so določeni ali ki bodo določeni po zakonu o pokojniškem zavarovanju ter v skladu s povprečnim zneski: plač, doseženih pred 1. januarjem 1960, preračunavali na nove zneske. Finančni učinek zvišanja pokojnin, kakršne se bodo izplačevale ob koncu letosnjega leta, bi znašali blizu 5 milijard din.

V enakem smislu bo po osnutku zakona o spremembah zakona o vojaških vojnih invalidih zvišan tudi invalidski dodatek, ki se izplačuje kot nadomestilo za zvišane najemnine.

S seje Turističnega društva na Bledu

Priprave za zimsko sezono

Minuli teden je bila na Bledu seja upravnega in nadzornega odbora Turističnega društva Bled. Posvetovanja so se udeležili tudi člani odbora za blejske prireditve in zastopniki hotelov. Razpravljali so o pripravah za zimsko sezono 1959-60 ter o zaključkih letosnjega poletne sezone.

Zimska sezona je tako rekoč že pred nami, zato so Blejci s pripravami že pričeli. Z učinkovito propagando naj bi zainteresirali turistična zastopstva doma in na tujem za Bled pozimi. V tem namen bodo v kratkem izdelali fotografiske povečave zimskih motivov z Bleda in okolice ter kartonirana stojala s fotografijami za izložbo okna potovalnih uradov v različnih krajih države. Letake za zimsko sezono bodo natisnili v slovenskem, srbohrvatskem, italijanskem in nemškem jeziku. V tenu so tudi priprave za sestavo kolekcia zimskih prireditiv, predvsem športnih (snankanje, smučanje, drsanje, kegljanje, konjski in motocrossing) in zabavno-družabnih itd. Predvidevajo, da bo v letosnjem zimskih sezon na Bledu sodelovala tudi RTV Ljubljana s televizijskimi prenosmi zimskih prireditiv. Z zastopniki RAV se nameravajo pogovoriti o izdelavi barvnega igranega filma za propagando Bleda. Z vodstvom snemalne grupe so o tem že govorili, o dokončnih tehničnih podrobnostih pa se bo tre-

ba še zedinili. Kopije takšnega propagandnega filma bi seveda poslali tudi v inozemstvo.

O prvih zaključkih letosnjene poletne sezone je na seji poročal tujnik TD Bogdan Sanca. Navedel je pomanjkljivosti v letosnjem statistični službi in omemel težave, ki so nastale v zvezi s tem. Sicer pa so rezultati zadovoljivi, saj so začeli 181.872 nočitev, kar je za 14.049 več kot lani, v odstotkih pa za 8,4 %. Posebno je naraslo število inozemskih nočitev, in sicer za celih 17 % v primerjavi z letosnjim letom. Povprečna doba bivanja gostov na Bledu se je v letosnjem sezoni znižala od laških 4 dni na 3,67. Na tolikšno zmanjšanje je vplivalo predvsem slabo vreme v avgustu.

Na seji Turističnega društva so razpravljali tudi o možnosti organiziranja večjih zimskih prireditiv kot npr. festival jugoslovenske folklorne ali večje prireditve malih zabavnih orkestrov in podobno. Sklenili so tudi, da je treba prideti tudi s pripravami za načrt gradnje sankske proge na Straži.

GROZDJE

Še danes jo vidim pred seboj in vedno mi bo ostala živo v spominu, kakor nam ostanete prijatelj, brat, sestra, oče in mati. Bila je majhna, prijazna deklete.

Srečevali smo jo skoraj vsak dan na naših obhodih pri botru Koscu, ki je imel naše fante, kakor nam je pravil, prav očetovski rad. Največja zamora bi bila, če se ne bi oglasili, kadar smo bili kje v bližini. Ko se je nekajkrat zgodilo, da v zadnji vojni zrarsi budih bojev, ki so divjali tam okoli, nismo mogli do njega, nam je očital: »Ali sem kar tako, da vas ni nič blizu.«

Tako in podobno smo drugi drugega zbadali, kadar smo se srečali, potem pa smo skupaj z Ankico odšli k botru. Dostikrat pa sta nas že oba pričakovala. Zgodilo se je tudi, da je Ankica pritekla za nami k botru Koscu, ki je vse leto, razen pozimi, bival kar v zidanici ob robu vinograda. Vinograd je ležal na levem strani hriba, ki je stal med dvema dolinama. Tjakaj so Nemci le redko zabajali. Le kadar je bil večji napad, so prišli. Zato pa so tembolj z vseh strani nepreravno obstrelevali hrib z vsemi vrstami orložja in metalni bombe iz letal.

»Boter,« je rekla nekajkrat dne Ankica, ko smo sedeli vsi skupaj v zidanici. V zidanici smo se večkrat zatekli pred strelnjanjem.

»Nekam preveč si radovedna.« Vseeno, četudi ne poveste. Govorov vas bom našla pri botru Koscu.«

»Le pridi tja, če si upaš,« smo ji odvrnili. »Boš že videla. Mi bomo botra nagovorili, da te bo sposil, ko prideš.«

»To se ne bo pa nikoli zgodilo,« je prepričevalno zatrdila in pri tem stresla z glavo, da so ji dolge, debele klete drsele sem, in tja po hrbtnu. »Ali mislite, da ima boter vas rajši kakor menet Vas

tebe najrajiši. Toda, njih imam tudi zelo rad.«

Kakšno veselje je zavladalo tedaj v tej malo zidanici!

»Ali sedaj vidite, koga ima boter rajši?«

»Saj te imamo tudi mi radi, Ankica,« smo ji zatrjevali.

»Tudi jaz vas imam zdaj že bolj rada, samo, da me ima boter najrajiši. Zdaj vam bom pa spekla korzo, tako, ki jo imate vse radi. In ko bo grozdje dozorelo, vam ga bom vsak dan nabirala, da se ga boste do sitega najedli.«

Tako je Ankica vse leto z botrom Koscem skrbela za nas. Vedno je imela dosti opravkov z nam. Ko smo odhajali, je vedno stopila za nami in rekla:

»Kmalu spet pridite pogledat k nama. Z botrom se sama nimava kaj prida merit. Povesti mi je že vse povedal, da jih sedaj že sama nemu pripovedujem.«

»Seveda homo kmalu spet prisli. Pa na botra nam dobro paz, sicer te bom za ušesa.« Da bi jo videli, kako se je namrdnila. Tega ga najbrž ni naredila nalač, lička so se ji kar sama od sebe skrila v tak izraz.

»Kar na sebe pazite, botra pa kar meni prepustite. Saj sem že velika in doma vse naredim, kar mi porečejo.«

Pomislite, kako je bila ponosna, čeprav še ni imela devet let.

Za nas je res naduve skrbela. Vse leto, zdaj s tem, zdaj s onim. Jeseni je bilo redno pečenje

korneze, pečenje kostanja in potem je prišlo na vrsto grozdje. Naj je bilo vreme grdo, naj so strelijali iz doline v hrib, Ankica je bila vedno na mestu. Za nas je imela vedenje kaj pripravljenega...«

Ko je vrnila, nas je vprašala: »Se mar bojite za mene? Jaz pa nič za vas.« Jo, kako se je zlagala! Ko smo pa vedeli, kako je spraševala povod, če nas le nekaj dni ni bilo na spregled.

»Tega ti ne verjamemo,« smo ji dejali pol v smehu, pol v načrti užaljenosti.

»Kakor hočete, boste že že radi verjeli.«

Tako smo se je navadili in tudi ona nas. Mislišmo, da bo vedno tako ostalo, kakor je bilo takrat. Raje bi tu končal, a moram povediti do kraja, da boste tudi vi zvedeli vse o naši Ankici.

Neko popoldne, ko je jesensko sonce tako močno pripekalo, da je bila zemlja vsa izsušena in je kar pokala, smo sedeli na klopi pred zidanico. Tedaj so Švabi začeli spet srdito strelijati. Morali smo umakniti v zidanico.

»Ankica,« smo jo klčali. In spet:

»Ankica,« in še enkrat...

»Aaankkkicada...« je odgovorio.

»Le kam je šla,« smo z vseh strani silili v botra.

»Rekla je, da gre dol v vas po nekaj za nas vse in da bo kaj spet tu.«

»Za njo grem pogledat,« se je odločil Ivo. »Počakajte,« Pri

»Kakor ukopani. Pred nami na tleh je ležala Ankica, mrtava. Krogle je zadelo in v predpasniku, ki ga je mrtava ni spustila iz rok, je imela nabranlo grozdje za Iva, Petka, Črtomirja in botra Kosca.«

OBVEŠČEVALEC

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Gospodarska ulica 9, telefon 218, 595, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom ne objavljamo malih oglasov pred vplačilom. Cena malih oglasov je: preklic 20, izgubljeno 10, ostalo 12 din od besede; naročniki imajo 50 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglašnega oddelka je 397, uredništva 475.

Moško kolo, zelo dobro ohranjeno, zaradi selitve ugodno prodam.

Naslov v ogl. odd.

Smrekove deske 30 mm, polsuhe in borove ali smrekove vrhače, kupim. Vilko Mlakar, izdelovalnična posteljnina mrež, Cesta Staneta Zagara 6, Kranj. 4764

Kupim cement in zidno opiko, novo ali staro, do 3000 kosov. Naslov v ogl. odd.

4831

Zelo ugodno prodam dobro ohranjeno kredenco in omaro. Oglej v Stražiški ulici 2, Kranj. 4845

Prodam veliko železno blagajno ter rabljeno sobno opravo iz čes-

njevega lesa. Poizvedbe Cesta 1. maja 2, Kranj. 4846

Prodam travnik na Kokriči ter 3 maja rabljene sobne peči. Poizvedbe Župančičeva 2, Kranj. 4847

Prodam navaden neokovan voz. Pokorn Albin, C. Talcev 8, Škofja Loka. 4848

Imam na zalogi jabolčne sadike, sadni zbor in pomožni. Vinko Brattončelj, Dobrava 4, Kropa. 4849

Prodam 6 mesecev staro žrebico. Luže 30, Senčur. 4850

Kompletno karoserijo tovornega avtomobila Fiat 1.5 tone ugodno prodam. Ogled in informacije: Mersarija Naklo. 4851

Prodam krušno peč — lončeno. Janez Bajželj, Zlatnarjeva 10 — Kranj. 4852

Prodam 500 kg težko telico, ki bo v kratkem teletila. Voklo 36, Senčur. 4853

Prodam krmilno deteljo. Miaka št. 6, Kranj. 4854

Prodam motorno kolo Jawa, sakska in vzidljiv šedilnik — desni. Rogelj Alojz, Sr. Bitnje 79. 4855

Poceni prodam parcelo 1800 kvadratnih metrov med Lescami in Radovljico ob železniški progi. — Poizvedbe v Lescah št. 91. 4856

Prodam moped ILO. Polica 6, Naklo. 4857

Prodam kopalno peč z banjo in tušem. Naslov v oglašnem oddelu. 4858

Enosobno stanovanje v Kranju kupim. Ponudbe z navedbo cene pošljite v oglašni oddelek pod »Vseljivo«. 4865

Za stanovanje ali večjo sobo v Kranju ali okolici nudim 20.000 din gradare. Ponudbe pošljite v oglašni oddelek pod »Oktoper«. 4866

Tovarna preših ali v tapetništvu »Odeja«, Škofja Loka razpisuje oziroma išče za tapetniško delavnico tri vajence in tapetnike — polkvalificirane, kvalificirane ter sedlarje. »ODEJA«, Šk. Loka. 4867

Zelim spremeniti službo mestnega knjigovodje. Sprejemam tudi drugo delo. Naslov v oglašnem oddelu. 4868

Sprejemam mizarskega pomočnika in vajenca. Anton Stare, mizarstvo. Sr. Bitnje 6, Žabnica. 4869

Obveščamo, da se je Okrajni higieniski zavod Kranj preselil v montažno stavbo ZD Kranj, Gospodarska cesta 9, telefon 218, 595. 4870

Enosobno stanovanje v Kranju, površine 65 kvadrat. metrov, komfort, kopalnica, zamenjam za ponudbo v Ljubljani ali Šentvidu. — Naslov v ogl. odd. 4871

Sobo in kuhišnjo nujno lščem v Kranju ali Škofji Loki. Ponudbe oddati v oglašni oddelek pod »Najemnina«. 4872

Hrano in stanovanje nudim tovarniški delavki. Ostalo po dogovoru. Naslov v ogl. odd. 4873

Dok' je staro 25 let, čedne zunanjosti, dobrošrno in mirnega značaja, želi spoznati sebi enakega moškega od 30 do 45 let. Slika zazeljena. Ponudbe poslati na upravo pod »Lepa jesen«. 4874

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4875

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4876

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4877

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4878

Prodam Puch v odličnem stanju. Ogled od 3. ure dalje. Jaklin Stefan, Ul. T. Odrove 15, Kranj. 4879

Hišo na Dolenjskem, skoraj novo, takoj vsejivo z nekaj zemlje in gozdova ugodno prodam. Informacije daje Kuralt Marija, Predoslje 22, Kranj. 4880

Nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Grégoričeva c. 12, Kranj. 4881

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4876

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4877

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4878

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4879

Prodam Puch v odličnem stanju. Ogled od 3. ure dalje. Jaklin Stefan, Ul. T. Odrove 15, Kranj. 4880

Hišo na Dolenjskem, skoraj novo, takoj vsejivo z nekaj zemlje in gozdova ugodno prodam. Informacije daje Kuralt Marija, Predoslje 22, Kranj. 4881

Nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Grégoričeva c. 12, Kranj. 4882

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4876

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4877

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4878

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4879

Prodam Puch v odličnem stanju. Ogled od 3. ure dalje. Jaklin Stefan, Ul. T. Odrove 15, Kranj. 4880

Hišo na Dolenjskem, skoraj novo, takoj vsejivo z nekaj zemlje in gozdova ugodno prodam. Informacije daje Kuralt Marija, Predoslje 22, Kranj. 4881

Nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Grégoričeva c. 12, Kranj. 4882

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4876

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4877

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4878

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4879

Prodam Puch v odličnem stanju. Ogled od 3. ure dalje. Jaklin Stefan, Ul. T. Odrove 15, Kranj. 4880

Hišo na Dolenjskem, skoraj novo, takoj vsejivo z nekaj zemlje in gozdova ugodno prodam. Informacije daje Kuralt Marija, Predoslje 22, Kranj. 4881

Nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Grégoričeva c. 12, Kranj. 4882

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4876

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4877

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4878

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4879

Prodam Puch v odličnem stanju. Ogled od 3. ure dalje. Jaklin Stefan, Ul. T. Odrove 15, Kranj. 4880

Hišo na Dolenjskem, skoraj novo, takoj vsejivo z nekaj zemlje in gozdova ugodno prodam. Informacije daje Kuralt Marija, Predoslje 22, Kranj. 4881

Nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Grégoričeva c. 12, Kranj. 4882

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4876

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4877

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4878

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4879

Prodam Puch v odličnem stanju. Ogled od 3. ure dalje. Jaklin Stefan, Ul. T. Odrove 15, Kranj. 4880

Hišo na Dolenjskem, skoraj novo, takoj vsejivo z nekaj zemlje in gozdova ugodno prodam. Informacije daje Kuralt Marija, Predoslje 22, Kranj. 4881

Nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Grégoričeva c. 12, Kranj. 4882

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4876

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4877

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4878

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4879

Prodam Puch v odličnem stanju. Ogled od 3. ure dalje. Jaklin Stefan, Ul. T. Odrove 15, Kranj. 4880

Hišo na Dolenjskem, skoraj novo, takoj vsejivo z nekaj zemlje in gozdova ugodno prodam. Informacije daje Kuralt Marija, Predoslje 22, Kranj. 4881

Nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Grégoričeva c. 12, Kranj. 4882

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4876

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4877

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4878

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4879

Prodam Puch v odličnem stanju. Ogled od 3. ure dalje. Jaklin Stefan, Ul. T. Odrove 15, Kranj. 4880

Hišo na Dolenjskem, skoraj novo, takoj vsejivo z nekaj zemlje in gozdova ugodno prodam. Informacije daje Kuralt Marija, Predoslje 22, Kranj. 4881

Nudim opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Grégoričeva c. 12, Kranj. 4882

Preklicujem besede, ki sem jih izrekel napram Mariji Berce iz Selca. Habjan Franc, Selca 5. 4876

Ugodno prodam dobro ohranjen krasnen plăšč. Ogled in informacije v trgovini »Uniforma« Kranj. 4877

Prodam šivalni stroj Singer flah, predvojni matr. skoraj nov za čevljarje ali krojače. Peter Dolinar, Križe 27. 4878

Prodam suhe bukove plohe 50 milimetrske in smrekove deske 30 do 20 mm, rezan les za oštrelje, Alič Avgust, Medvode-Preska, nova cesta. 4879

Prodam Puch v odlič

JOŽE MOŠKRIČ: „Rdeče rože“

Prva uprizoritev „Svobode“ Stražišče v novi sezoni

V soboto, 24. oktobra zvečer je bila v Domu »Svobode« v Stražišču prva premiera dramske družine »Svobode« v novi sezoni. — Uprizoritev je bila posvečena 40-letnici KPJ. Prav zato ni naključje, da je režiser Prešernovega gle-

čemer mu je v marsičem pomagala tudi domiselna in preprosto zasnovana scena inscenatorja PG Saše Kumpa. Vse priznanje za veliko prizadevost pa gre skupini mladih igralcev, mnogi so bili to pot prvič na odru. Seveda se je to

»Rdeče rože« na odru »Svobode« v Stražišču; prizor iz 3. dejanja

dališča Mirko Cegnar izbral na večkrat održalo v nejasnosti izgovorjave pa tudi v interpretaciji delo Jožeta Moškriča »Rdeče rože«, ki pripoveduje o borbi delavskega razreda pred zadajo vojno in ki si je hotel priboriti lepše življene in svoje pravice s stavkami. Režiser je avtorjev koncept posvetno uspešno prikazati na odru, k

B. F.

Stanje šolstva v Žireh

Materialna in kadrovska vprašanja

Letos šola za starše in šola za odrasle v Žireh : Postopna reforma pouka - Delavnica tehnični pouk

Občinski ljudski odbor Žiri je skop, na novo so uredili kemijské zbirke, že več let pa imajo delavničko za tehnični pouk, ki je ena izmed najbolje opremljenih v okraju.

Poročilo Sveta za kulturo in šolstvo govori najprej o materialnem stanju šol, kjer ugotavlja, da so nove metode dela v reformirani šoli v veliki meri odvisne od materialne osnove. Solska oprema v osemletki v Žireh pa je zastrela in ne ustreza niti higieniskim niti pedagoškim zahtevam. Nova oprema za eno učilnico za 30 otrok velja okoli 300.000 dinarjev, za vseh 15 učilnic bi torej veljala 4,5 milijona dinarjev. Zalostno je namreč to, da imajo v Žireh novo šolo, oprema pa je še skrajno starela. Velik problem je tudi garnitura, katere zmogljivost tolkiščemu številu učencev ni kos. Tudi z učili je šola še slabo založena. Sodobnega pouka v reformirani šoli si namreč brez kinoprojektorja, magnetofona, diaprojektorja in episkopa, dalje raznih fizikalnih in kemikalij v zbirki, učil za biologijo, delavnice za tehnični pouk in kuhinje za pouk gospodinjstva pač ne moremo zamisliti. V šoli imajo zdaj le diaprojektor in epi-

NALOGE SVETA ZA SOLSTVO V RADOVLIŠKI OBČINI

Prejšnji teden je bil v Radovljici plenum Občinskega odbora SZDL, na katerem so govorili o vlogi političnih organizacij v šolstvu, o šolski reformi, izobraževanju odraslih, družbenem upravljanju šol, politiki štipendiranja, otroških vrtcih itd.

Gleda na celotno razpravo je plenum sprejet naslednje zaključke: Svet za šolstvo naj že v prihodnjem tednu s pomočjo posebne komisije prouči problematiko bežunjske šole, kakor tudi vseh ostalih osemlet v radovljški občini ter zaključke čimprej predloži Občinskemu ljudskemu odboru v dokončno potrditev. Nadalje naj Svet za šolstvo analizira otroške vrtce in izdela ustrezni predlog za bodoče oblike in število vrtcev v posameznih krajih. Prav tako naj pri vseh šolskih odborih organizira oziroma poskrbi, da bodo proučili novi šolski zakon. Plenum predlaže Občinskemu ljudskemu odboru, naj na prvi seji, ko bo imenoval upravni odbor Delavske univerze v Radovljici, imenuje tudi zastopnike Svobod. Soški odbori naj tudi čimprej predložijo načrt, katera zemljišča potrebujejo za Pionirske zadruge. C. R.

Preporod kulturno-prosvetnega življenja v Tržiču?

Razgovor z Zdravkom Tomažinom, sekretarjem Občne kulturne in prosvetne organizacije v Tržiču

Znano je, da je bil Tržič z okolico nekdaj eden najživahnejših krajev na kulturno-prosvetnem področju. Prav v Tržiču ni manj: kolo številnih nastopov dramske družine, nastopov pevskih zborov, orkestra ali godbe na pihala v polno zasedenih dvoranah gledalcev oziroma poslušalcev. Tudi obiski tujih kulturnih skupin so bili vedno zaželeni in dobro obiskani. Nапротив temu pa je v zadnjem času na kulturno-prosvetnem področju prevladalo splošno mrtilvo. Zakaj je tako, nam je sekretar Občinskega komiteja ZK Tržič, Zdravko Tomažin, pojasnil takole:

»Res je, da je bil Tržič pred vojno znaten po svoji živahni kulturno-prosvetni dejavnosti. Tako je bilo v Tržiču tudi v prvih letih po svoboditvi. Žal pa so v kulturno-prosvetnem delu vnesli napadne metode dela, kar je izvado večletno mrtilvo. starejši kulturno-prosvetni delavci so namreč nadaljevali z zastarelom konceptom dela, ki je odbijal mladino od kulturno-prosvetne dejavnosti. In rezultat tega je bil — starejši so odnehali, mladih, ki bi izpolnili nastalo vrzel, pa nihče ni vzgajal. Razen tega je bilo v zadnjem času tudi občutno pomanjkanje primernih prostorov za takšno dejavnost. Prav to vprašanje bo ostalo tudi v prihodnje ena glavnih ovir za uspešno delo, medtem ko vse ostalo kaže, da bo že letosno leto ostalo v kroniki tržiške kulturno-prosvetne dejavnosti zabeleženo kot leto preporoda. Takšen zaključek lahko naredimo na osnovi letosnjih prvih občnih zborov »Svoboda« v Lesah in Lomu

vprečje, to je 80-odstotni učni uspeh. Na seji občinskega ljudskega odbora Žiri so sprejeli tudi program dela šole za leto 1959/60. Učiteljski kolektiv bo skupaj z DPD Sloboda organiziral šolo za starše s 15 predavanji in šolo za odrasle. Tudi letos bodo učitelji predavali na tečaju RK za žensko mladino, pri Društvu učiteljev in profesorjev pa bodo imeli vrsto pedagoških in strokovnih predavanj. Za učence bodo priredili vrsto predmetnih krožkov za poglavljajanje snovi iz angleščine, kemije, gospodinjstva itd. Krožki svobodnih dejavnosti bodo obsegali šolsko zadrugo, dalje radioamaterski, modelarski, elektrotehnični, dramatski, recitatorski, dopski in strelske krožki, dva pevskih zborov, šolski orkester, hranilno službo in odsek taborniške družine. Izvedli bodo tudi prve poskuse z organizacijo šolske skupnosti učencev. V lanskem šolskem letu so prvič organizirali tudi poklicno usmerjanje mladih v sodelovanju s poklicno posvetovalnico Kranj in Skofja Loka. — Tudi s tem bodo letos nadaljevali, razen tega pa nameravajo urediti šolski park, organizirati proslavo v počastitev 40-letnice KPJ in uprizoriti eno mladinsko igro. —

Na seji občinskega ljudskega odbora Žiri so sprejeli tudi program dela šole za leto 1959/60. Učiteljski kolektiv bo skupaj z DPD Sloboda organiziral šolo za starše s 15 predavanji in šolo za odrasle. Tudi letos bodo učitelji predavali na tečaju RK za žensko mladino, pri Društvu učiteljev in profesorjev pa bodo imeli vrsto pedagoških in strokovnih predavanj. Za učence bodo priredili vrsto predmetnih krožkov za poglavljajanje snovi iz angleščine, kemije, gospodinjstva itd. Krožki svobodnih dejavnosti bodo obsegali šolsko zadrugo, dalje radioamaterski, modelarski, elektrotehnični, dramatski, recitatorski, dopski in strelske krožki, dva pevskih zborov, šolski orkester, hranilno službo in odsek taborniške družine. Izvedli bodo tudi prve poskuse z organizacijo šolske skupnosti učencev. V lanskem šolskem letu so prvič organizirali tudi poklicno usmerjanje mladih v sodelovanju s poklicno posvetovalnico Kranj in Skofja Loka. — Tudi s tem bodo letos nadaljevali, razen tega pa nameravajo urediti šolski park, organizirati proslavo v počastitev 40-letnice KPJ in uprizoriti eno mladinsko igro. —

Učitelji vseh šol v občini so na zborovanju obravnavali osnutek zakona o osnovni šoli in izrazili nekaj tehnih pripomb. Govorili so o pogojih za vpisovanje v osnovno šolo, o svobodnih aktivnostih učen-

Na obeh zborih je prisostvovalo skoraj izključno mladina, ki je pokazala, da ve, da ne sme biti odraz kulturno-prosvetnega dela le za doseg zelenih uspehov. Vseprav je bilo posvetovanje sklicano z namenom, da bi se tudi predsedniki UO natančneje seznanili z nalogami in delovanjem delavskih univerz, ki jih prav zdaj ustavljajo občinski ljudski odbori kot zavode s samostojnim finansiranjem.

Predsednik Okrajnega sindikata sveta Kranj Andrej Verbič je v uvodnem referatu nakažeal udeležencem pomembno vlogo delavskih univerz v sistemu izobraževanja odraslih, predsednik ideološke komisije OK ZKS Kranj Smilja Gostišča pa jih je seznašil z organizacijskim in programskim delom na področju ideološke političnega izobraževanja. — Na dnevnem redu je bilo še družbeno-ekonomsko, strokovno in poljudno-znanstveno izobraževanje. Razen tega so udeleženci dobili tudi praktične napotke za pripravo seminarjev in finančno poslovanje svojih zavodov.

Posvetovanje so vsi ocenili kot zelo koristen uvod v delo delavskih univerz, saj bodo mnoge od njih šele letos zaorale ledino na tem področju. Med drugim so sprejeli naslednje zaključke: Okrajni koordinacijski odbor DU bo za predavatelje v posameznih centrik (Kranj, Jesenice, Tržič, Radovljica, Škofja Loka) pripravil seminarje o uporabi avdovizuelnih sredstev in tehnike predavanj. Poseben seminar bo organiziral v Kranju za predavatelje, ki bodo v posameznih krajih prevzeli družbeno-ekonomsko izobraževanje. Delavskim univerzam bo pomagal tudi pri napisu skript in administrativnem poslovanju s pripravo enotnih obrazcev za poročila, potrdila v izpitih itd.

»Priznati moram, da doslej bolj malo. Nekatera kulturna vprašanja so reševala vzporedno z drugimi problemi, zgolj kulturno-prosvetni dejavnosti pa niso posvečeni posebnih skrb. Predvideno pa je, da bo občinski komite ZK še letos imel posebno sejo, na kateri bo razpravljalo samo o tem vprašanju, sprejel ustrezne smernice in na osnovi teh izdelal tudi perspektivni načrt kulturno-prosvetnega dela v Tržiču in okolici.«

B. Fajon

Šola v Gorjah se mora razviti v popolno osemletko

Vprašanje kadra še ni rešeno

Nedavno so imeli učitelji blejske občine širše posvetovanje ob začetku šolskega leta.

Namen zborovanja je bil, pogovoriti se o stanju in težavah v posameznih šolah s posebnim ozirom na šolo v Gorjah. Da bi se s tamkajšnjim težavnim položajem vsi čim bolj seznanili, je bilo posvetovanje v Gorjah in so mu prisostvovali tudi člani šolskega odbora Gorje.

Glavna težava v Gorjah je ponajmanjkanje učiteljev. V začetku letosnjega šolskega leta je bilo za 12 oddelkov nameščenih le 7 učiteljev. Potem takem bi moral skoraj vsak učitelj poučevati kar dva razreda. V višjih razredih so težave v tem pogledu še večje, ker imajo uveden predmetni pouk. Zato je potrebno, da se v Gorjah razvije popolna osnovna šola s predmetnim poukom na višji stopnji. Odgovorni ljudje v Gorjah se bodo morali v prihodnje resnejše zavzeti in že vnaprej zagotoviti novodošlim učiteljem potrebna stanovanja, ki že za sedanje učitelje predstavljajo pereč problem. Za letos bodo problem v šoli uredili vsaj toliko, da pouk ne bo preveč prizadet.

Učitelji vseh šol v občini so na zborovanju obravnavali osnutek zakona o osnovni šoli in izrazili nekaj tehnih pripomb. Govorili so o pogojih za vpisovanje v osnovno šolo, o svobodnih aktivnostih učen-

cev ter o postopnem uvajanju in sistematičnem obravnavanju krajne problematike pri pouku. S tem v zvezi so sprejeli nekaj konkretnih predlogov.

-j. b.

Namesto kritike - nekaj bežnih vtisov

B. NUŠIĆ: ZALUJOČI OSTALI V UPORIZITIVI KRAJSKIH GLEDALIŠČNIKOV

Prva premiera Prešernovega gledališča v letosnji sezoni pomeni dvojno presenečenje: Igralski kolektiv je začel delom razmeroma zgodaj (20. oktobra) in — tokratna uprizoritev »Zalujočih ostalih«, zlasti, če upoštevamo, da so delo postavili na oder igralci-amaterji, zaslužni brez laskanja atribut — solidno. Tudi repertoarni politiki, ki je izbrala to delo, nimamo kaj očitati. Komедije sicer ne kaže uvrščati med vrhunska dela Nušičeve komediografije, vendar jo održi zavoljo žive aktualnosti in duhovite razgibanosti, kaj radi uprizarjajo. Sicer pa je komedija s svojim idejnim jedrom dovolj znana in po dramaturški plati dovolj jasno napisana, da je odveč vsakemu nadaljnje razmišlanje.

Režiser Ado Klavora je pravilno dojal idejo dela. Ne da bi se odjavil od avtorjevega koncepta, je znal delu vdihni razgibanost, živahnost in temperamentnost. To sta predvsem zabeležili zadnji dve ponovitvi. Premieri ali bolje, slavnostni jubilejni predstavi pa bi morda očitali: ohlapnost interpretacije v I. dejanju, v III. dejanju pa ne najbolje naštudiran tekst, ki

je iz igralskoga kolektiva izsilil nekaj mučnih premorov. Drugo dejanje — temu je režiser očividno posvetil največ skrb — pa je zavilje sproščeno, dinamično in nevesljivo v mizanscni. Na splošno pa je bil ansambel ubran in neposreden.

Najboljši lik v vsej igralski garnituri je bil Agaton Marijana Lombarja, ki je s svojo močno igralsko osebnostjo rutinirano in vživel razgibal celoten ansambel ter diktiral ton in dinamiko. V vodovi Savki, ki jo je upodobil Božen Igličeva, je dobil enakovredno igralko. V ostalih vlogah so uspešno nastopili še Irena Šilingova kot Agatonova žena Simka, Milan Pavlin kot lahkoživec Trifun, ing. Valenčič kot arhivar Proka, Valenčičeva kot Prokina žena Gina in študent Miča Draga Štefeta, ki je bil v premikih in gestikulaciji malce okoren. Prijetne like so še postavili Miča Fajonova kot pokojnikova nezakonska hči Danica, Ivan Grašič kot trgovec Tanasič, Irena Hadžomerovičeva kot Tanasičeva žena Vida in Tone Hotko kot advokat.

Odrsko površino je domišljeno vklapljen v sceno inscenator PG Saša Kump. Vendar pa je bil ambient prej reverje kot bogat — skoraj neuziten za bogataša, kakršen je bil pokojnik. Z bolj domišljeno razsvetljavo bi bilo moč vdahnuti vsem trem dejanjem primernejše vzdusje.

Kot celota je uprizoritev učinkovala zelo prijetno, zategadelj tudi laskavo priznanje občinstva ni bilo odveč. aa

PREMALO MLADINSKE ODRSKE LITERATURE

Spirčo očitnega pomanjkanja mladinskih odrskih tekstov je Delavški oder v Ljubljani letos septembra razpisal natečaj za mladinska dramska dela. Natečaj bo končan februarja 1960. Dosedanje izkušnje podobnih razpisov obeta, da bomo končno dobili nekaj primernih tekstov za mladino. Izida natečaja ne pričakujez zanimaljim le razpisnik, marveč tudi mnoge igralske skupine in dramske skupine na šolah. Nadejamo se lahko, da bodo sorazmerno visoke nagrade privabilne k sodelovanju tudi naše pomembne mladinske pisatelje.

NOVICE S UNIJE POLICE

NAJNOVEJŠE MLADINSKE KNJIGE

Založba Mladinska knjiga v Ljubljani je pravkar razpela prve letosnjne mladinske knjige v okviru svojih vpeljanih knjižnih zbirk.

Knjižnica ČEBELICA pričenja novo šolsko leto s 46. zvezkom, ki prinaša RDEČO KAPICO. Kako je priljubljena, kaže med drugim tudi to, da je izšla kot prva številka Čebelice že pred sedmimi leti. Našim cicibanom, ki pri branju besede še nerodno zlogujejo, se je ta stara Grimmova pravljica prikupila izmed vseh

najbolj. Iz pripovedovanja jo poznajo tudi naši najmlajši. Ti radi ogledujejo na slikanci deklico z rdečo kapico na na glavi. Za novo izdajo je slike prispeval znana mladinska slikarica Marlenka Stupica, le škoda, da slike niso v barvah, kar bi bilo otrokom še v večje veselje.

V ZLATI PTICI, zbirki najlepših pravljic in pripovedek iz sv

Kramljanja in razmišljanja

OB MALICAH IN...

po radovljiskih kolektivih

Kje bi se hrani? Kam bi hodil na kosišo?

To je za marsikoga osnovno vprašanje v življenju. Ko namreč dobi prvo zapositev, ko prvič prestopi domači prag, ko začne učirati pot samostojnemu življenju, mora najprej misliti o prehrani.

Organizacija prehrane močno vpliva na življensko ravnen posameznika. Zato niso čudno, da se s tem ukvarjajo z večim ali manjšim uspehom tudi sindikalne organizacije. Pred kratkim so tudi na seji občinskega sindikalnega sveta v Radovljici imeli na dnevnem redu to zadevo.

FANTAZIJA V DOLGOVIIH

Velika reklamna tabla ob glavnih cesti prikazuje obok s kopalisko skakalnico. To je reklama za Radovljico. Morda pa se vsi prebivalci ne strinjajo s tem, pravijo na upravah podjetij...

V Verigi, kjer so delavci med zmorejo vsega. Toda to je tudi vse. V nobenem drugem podjetju v občini delavci niso deležni takih malic. »Bomo, urejemo,« pravijo na upravah podjetij...

govorijo o močni industriji v občini, v kraju. Znak z obokom, ki naj simbolično predstavlja predstavo pod mestom, ter bazensko skakalnico, so zgolj turistične zanimivosti.

Zutraj, kadar hitijo ljudje na delo, je živahnino. S kolesi in avtobusi se vozijo v Pletenino, v Verigo, v Sukno proti Zapužam, v Eian, v Kropu, v TIO in druge tovarne. Mnogo majhnih podjetij je zraslo tam okrog v zadnjem obdobju. Starejši ljudje vedo povestati le o Verigi in Železarni na Jesenicah, kamor so nekoč hodili na delo. Danes je drugače. Iz malih obrtnih delavnic so nastali industrijski obrati, iz nekdanjih lopastov nastale tovarne. Vsako leto je več teh objektov. In na vseh koncih še gradijo. Morda je to edina občina v okraju, ki nima težav z realizacijo investicij, kot se sliši drugod. Vse sredstva so že porabili. Celo zadolženi so »do grla«, kot temu pravijo ljudje. Vendar se ne ustrinja. Kar bomo zgradili, bomo imeli,« pravijo na občini. Verjetno imajo prav. Treba je fantazije, poguma, zaupanja v svoje sile, v prihodnost.

SAMO V ZAPUŽAH

Več industrije, več dohodkov, več prometa in življenja, da, res. Povečani dohodek in dru-

Isaac Asimov

Jeklene kletke

Avtor tega znanstveno-fantastičnega romana, Isaac Asimov, je med najbolj znanimi modernimi pisatelji na tem polju književnosti. Asimov je po stroki biokemik in profesor na medicinski fakulteti Bostonkega vseuniverzitetja. Napisal je že večje število znanstveno-fantastičnih romanov, pretežno z vsemirske vsebine. Njegova dela so prevedena v številne jezike.

V romanu »Jeklene kletke« opisuje Asimov življenje Zemljanev čez več tisoč let, ko so se zaradi vsemirskih vojn naselili v podzemeljskih »jeklenih kletkah«. V dogajanjem romana so že zdavnaj minula obdobja velikih vsemirskih raziskovanj in naseljevanja novih Svetov. Daljni predniki tedaj živečih pa so se na teh novih Svetovih že osamosvojili in razvili znatno višjo kulturo, kot je na Zemlji. Prav to je povzročilo nasprotja med Vsemirci in Zemljani in zdaj, zdaj se utegne napetost spremeniti v novo medplanetarno vojno.

Pisatelj Asimov je v tem delu uporabil svoje zares obširno znanje sodobne znanosti. To in pa pisateljeva bogata fantazija pričarata bralcu v »Jeklenih kletkah« zanimivo sliko življenja čez več tisoč let.

Prvo poglavje

POGOVOR S POLICIJSKIM KOMISARjem

Lije Baley je pravkar prišel do svoje mize, ko je šele zaznal, da ga robot Sammy nepremično, nekam pričakujoče ogleduje.

Stroge poteze njegovega dolgega obraza so se še bolj zresnile.

»Kaj želiš?«

»Sef bi rad govoril s teboj, Lije. Tako, ko prideš v urad.«

»Prav.«

Robot Sammy je še kar stal.

Baley je rekel: »Dejal sem, prav. Pojdji.«

Robot Sammy se je zasukal na peti in odšel po svojih opravkih. Baley se je razdraženo vprašal, zakaj tega dela ne bi mogel opravljati tudi človek.

gačen način življenja pa je spremljal in povečal potrebe. Ljudje več kupujejo, več potujejo, pogostejo hodijo v kino... Toda na neko potrebo teh ljudi, delavcev, kot da so pozabili. To so malice v podjetjih, menze — družbenega prehrana sploh. Zanimivo je, da imajo podjetja predviden denar za te potrebe, toda... Samo v Zadolu so predrali zid. Iz stare lope so preuredili prostor in danes imajo tam dokaj dobro urejeno menzo. Delavke dobivajo tam toplo malico. Zadostne in okusne obroke, da se najeda. Zato se tam upravičeno hvalijo.

ZAKAJ NE SKUPNO?

Pri vseh teh načrtih in izgledih okrog menz in prehrane so zlasti v Pletenini povedali nekaj misli, o katerih bi morda kazalo razmišljati: ali ne bi bilo pametnej, če bi organizirali nekaj skupnega. Da bi na primer vsako podjetje prispevalo svoj delež za investicijo, za režijo itd. Tako kot so skupno uredili avtobusne prevoze delavcev. Zlasti, ker so tam številna mala podjetja, ki sama ne zmorejo vsega. Tako je na primer v Lescah poleg tovarne Veriga še Pletenina, Tovarna čokolade, TIO ter druge obrtni delavnice, trgovine, promet itd. Veriga kot najmočnejše podjetje, bo sicer, kot kaže, kar dobro uredila to stvar, toda s podobnimi željami in potrebami živijo delavci tudi v teh malih podjetjih. Nimajo pa posebno zavidičljivih obetov. Rešitev naj bi torej iskali v teritorialnem obsegu s skupnimi močmi in ne ločeno vsako podjetje za sebe.

Morda je za takia ugibanja že dokaj pozno. Morda je tudi že čas. Tako teritorialno rešitev bodo nekako našli v Kropi, kjer bodo zgradili enotno gostinsko hišo. Glavni pobornik je seveda Plamen.

MALICE V ŽEPIH

Vrazgovorih sem in tja je slišal pri pombe, da tam ni veliko interesov za malice, za menze itd. Do tega zaključka so prišli na primer v Lescah. Trikrat so sklicali sestanke s predstavniki podjetij, da bi se dogovorili o skupni oskrbi za malicami. Govorstvo je bilo pripravljeno prevezeti to skrb. Toda, ko so po kolektivih spraševali, kdo želi malice, so baje, tako pravijo, našli premožno interesentov. Naj bo kakorkoli že, res je, da od te pobude ni bilo ničesar. Vzroki za to so, kot pripovedujejo, ker so zaposleni skoraj sami domaćini. Skoraj vsi prihajajo na delo z malico v žepu.

Vendar ostaja še zmeraj odprt vprašanje: kakšno hrano nudimo in za kakšno ceno? Če bi bili obroki okusni, dobrni, po zmeri ceni, bi verjetno marsikdo raje upustil kos suhega kruha. Končno pa je tudi stvar zaposlenih žena, ki bi bila v nekem gostišču pripravljena prevezeti to skrb. Toda, ko so po kolektivih spraševali, kdo želi malice, so baje, tako pravijo, našli premožno interesentov. Naj bo kakorkoli že, res je, da od te pobude ni bilo ničesar. Vzroki za to so, kot pripovedujejo, ker so zaposleni skoraj sami domaćini. Skoraj vsi prihajajo na delo z malico v žepu.

Taka in podobna ugibanja se slišijo v tamkajšnjih podjetjih, po pisarnah ter med samimi delavci na gradbiščih in v menzi.

K. Makuc

Obstal je, da bi precenil vsebino svojega mešička za tobak in v mislih je preračunal, da bo s tobakom shajal do prihodnje razdelite, če bo pokadil dve pipi dnevno.

Stopil je iz svoje kabine, (pred dvema letoma so mu dodelili ogranjen kot) in zakoračil vzdolž skupne sobe.

Simpson je dvignil pogled iznad živorsrebrnega jezera. »Šef bi te rad videl, Lije.«

»Vem. Robot Sammy mi je povedal.«

Iz jezera z živim srebrom je počasi poizela drobno označena vrvica; ta preprosti instrument je raziskoval in analiziral »spomin«, da bi našel začelene podatke, shranjene v malih vibracijah bleščeče površine živega srebra.

»Brcmil bi robota Sammyja v zadnico, če se ne bi bal, da si zlomil nogo,« je rekel Simpson. »Ja, pred nekaj dnevi sem videl Vince Barretta.«

»Res?«

»Prosil je, da bi se vrnil k svojemu delu. K svojemu, ali pa bi delal kaj drugega v našem oddelku. Ubogi fant je obupan, a mu nisem mogel ničesar reči. Robot Sammy opravlja njegovo delo in to je vse. Fant dela zdaj na farmi hmelja. Bister dečko je bil. Vsi so ga imeli radi.«

Baley je skomiznil z rameni in dejal bolj zadržano, kot je namegal in čutil: »Vsem nam se godi približno enako.«

Sefu je bilo dovoljeno, da je imel posebno pisarno. Na mlečnem steklu je pisalo: JULIUS ENDERBY. Z lepimi črkami. Natančno so bile zarisane na steklo. Pod njimi je pisalo: POLICIJSKI KOMISAR, MESTO NEW YORK.

Baley je vstopil in rekel: »Želite si me videti, komisar?«

Enderby je dvignil pogled. Nosil je očala, ker je imel občutljive oči in niso mogle prenesti navadnega videza teh očal, je mogel videti še preostanek njegovega obraza, ki pa se ni z ničesar posebej odlikoval. Baley je bil globoko prepričan, da nosi komisar ta nenavadna očala bolj zaradi tega, ker dajejo poseben ton njegovi osebnosti, kakor pa zaradi občutljivih oči, kot so gorovili.

Komisar je bil viden razburjen. Neprestano je vlekel manšete izpod rokavov, naslanjal se je na stol in rekel nekam preveč prisrčno: »Sedi, Lije. Sedi.«

Baley je sedel in čkal.

Enderby je rekel: »Kako se počuti Jessie? In fantič?«

»Dobro,« je odgovoril Baley votlo. »Zelo dobro. In tvoja žena?«

DRUŽINSKI POMENKI

Rako dobro shranjujemo sadje za zimo?

Shranjujemo le drevesno zrelo zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrh drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Shranjeno sadje moramo stakniti pregledovati in sproti odstranjevati nagnite plodove, da se nam ne okuži vsa zalog. Gnilo sadje sproti odašamo iz shrambe.

Posemne plodove, jabolka in hruške je priporočljivo zaviti v papir. Primeren je svilen papir. Casopis rad pušča na sadju duh

zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrah drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Shranjeno sadje moramo stakniti pregledovati in sproti odstranjevati nagnite plodove, da se nam ne okuži vsa zalog. Gnilo sadje sproti odašamo iz shrambe.

Ce se bomo držali gornjih nevzetov, bomo lahko zadovoljni svojo sadno shrambo, ki nas bo oskrbovala čez vso zimo.

zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrah drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Posemne plodove, jabolka in hruške je priporočljivo zaviti v papir. Primeren je svilen papir. Casopis rad pušča na sadju duh

zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrah drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Posemne plodove, jabolka in hruške je priporočljivo zaviti v papir. Primeren je svilen papir. Casopis rad pušča na sadju duh

zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrah drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Posemne plodove, jabolka in hruške je priporočljivo zaviti v papir. Primeren je svilen papir. Casopis rad pušča na sadju duh

zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrah drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Posemne plodove, jabolka in hruške je priporočljivo zaviti v papir. Primeren je svilen papir. Casopis rad pušča na sadju duh

zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrah drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Posemne plodove, jabolka in hruške je priporočljivo zaviti v papir. Primeren je svilen papir. Casopis rad pušča na sadju duh

zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrah drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Posemne plodove, jabolka in hruške je priporočljivo zaviti v papir. Primeren je svilen papir. Casopis rad pušča na sadju duh

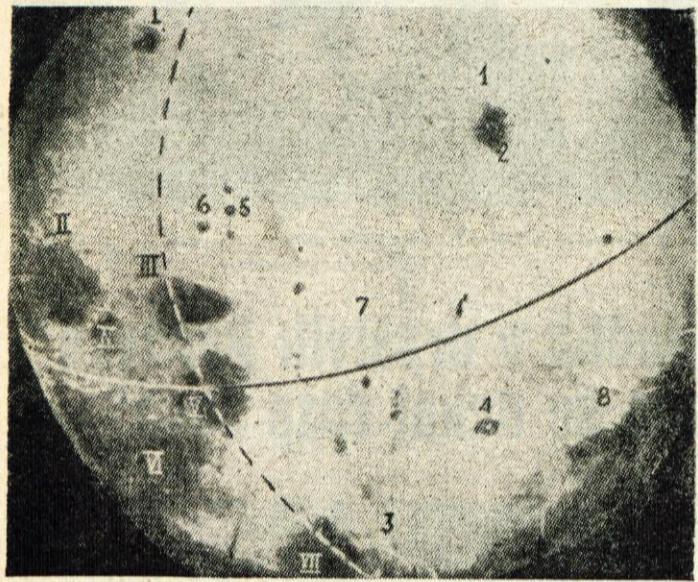
zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih zložimo drugog vrah drugega. V suhih kleteh si po nekem pomagajo s tem, da vložijo sadje v vlažen mah, kar pa odsvetujemo, predvsem iz higieni razlogov.

Posemne plodove, jabolka in hruške je priporočljivo zaviti v papir. Primeren je svilen papir. Casopis rad pušča na sadju duh

zrak. V čistem zraku se gnilobne po tiskarskem črnili. Plodove zlome na police ali v nizke sadne zabočke, ki jih

DRUGA STRAN LUNE SLIKANA

Posnetek do sedaj še nevidene strani Lune presega vse uspehe znanosti v zadnjem času. Londonski časopis »Daily Mail« pravi, da je to »največji človekov prodor v stvarnost vesoljstva«.

Slika kaže skrito stran Lune, kot jo je posnel Lunik III. Posamezni področjem so dali sovjetski znanstveniki naslednja imena: I. Moskovsko morje, 2. Zaliv astronavtov, 3. Južno morje, 4. Krater Cholovski, 5. Krater Lomonosov, 6. Krater Joliot-Curie, 7. Sovjetsko gorovje, 8. Morje sanj. Nepretrgane črte kaže Lunin ravnik. Plikasta črta kaže mejo med vidno in nevidno stranko Lune. Rimski številke označujejo področja z vidne strani Lune: I. Humboldtovo morje, II. Morje krize, III. Regionalno morje, IV. Morje valov, V. Simithovo morje, VI. Morje plodnosti, VII. Južno morje. Nepretrgane črte okoli področij označujejo jasno identificirana področja

Za nas nevidna stran Lune je bila posnetna s pomočjo posebnega foto-televizijskega sistema, potem pa so bili posnetki po radijski poti iz daljave 470.000 kilometrov poslani na Zemljo. Delovanje foto-televizijskega aparature je bilo povsem zavarovano. Fotografski material je bil zaščiten pred škodljivim delovanjem kozmičnih žarkov, pri obdelavi fotografiskskega materiala pa je bil povsem izložen vpliv zemeljske težnosti.

Na fotografiji je moč razpoznavati kom. Sovjetski znanstveniki izjavljajo, da je na južni polobli nevidne strani Meseča mogoče jasno opaziti vulkansko žrelo s premerom več kakor 100 kilometrov. — Severno od Mesečevega ekvatorja, skoraj na sami meji nevidnega kraterja, južno od njija pa se razprostira pianinski venec. Ob koncu nevidnega dela Meseča v južni polobli leži more.

Po izjavi znanstvenikov je na sliki opaziti tudi manjši del vidne Mesečeve poloble.

MLADA RAST

Ogledalo

Iz okvirja tam na steni se pokaže mali Neni v higu enem drobna glava: laski zlati, očka plava.

Če pred steklo se ne kaže — mali Neni dedek pravi — bo zagledala veliko punčko lepo, kakor sliko.

In vse jutro Nena mala je pred ogledalom stala. Kliče dedku: »Punčke nil!« Dedek tiko se smeji.

Nikola Drenovac

METULJČEK

Posetko (vizitko) razreži po dolgem v dve polovici. Vsako polovico še enkrat ali dvakrat po dolgem pregani. Nato pregni vsako polovico še počez, tako da se bo sta stikala oba konca. S tem dobni metuljčkovi krili. Poisci majhen obroček elastičke, kakor ga dado, na primer, v lekarni okoli papirnatega zamaška na steklenico zdravil. Vtakni oba dela vizitke v elastičko, kakor kaže slika 1, in ju začni obračati vsakega v svojo smer (slika 2). Ko je elastička že precej navita, primi vse štiri konice vizitke in si položi »metuljčka« na dlan. Zdelo se ti bo, da vitezava pravi metuljček!

Z metuljčkom narediš tudi prav zabavno šalo. Z navito elastičko ga vtakni v primereno škatlico, da se v njej ne more odviti. Škatlico daj nekomu, naj jo odpre. Nema to se bo prestrašil, ko priprava začela na lepem frotati, ko da je živa.

Naš športni dan

Nekoga dne smo v šoli dobili okrožnico, da bomo šli za športni dan na Ratitovec. Vsi smo bili zelo veseli. Zvedeli smo, da se bomo razdelili v več skupin. Mi smo imeli opraviti najdaljšo pot.

Zjutraj ob pol sedmih smo se

zbrali pred šolo. Ko smo bili vsi zbrani, smo odšli. Po eni uri hoda smo prišli na Prtovec. Tam je majhna vasica s šestimi hišami. Vasčani so nas zelo prijazno sprejeli in posvežili z vodo.

Sele sedaj se je začela prava pot. Ves čas smo se vzpenjali v hrib in kmalu zagledali veličasten vrh Ratitovca.

Sonce je že toplo sijalo, ko smo prišli na vrh. V koči so nas prijazno sprejeli in nam takoj posregli s toplim čajem.

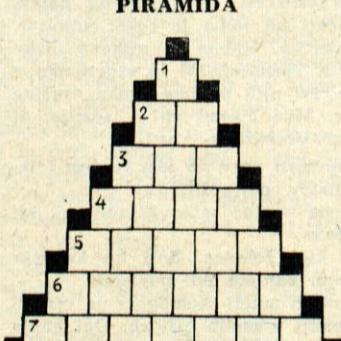
Nebo je bilo jasno in je bil krasen razgled. Videli smo visoki vrh Triglava, Jelovico, Julijske Alpe, Stol, Grintavec in Črno Prst.

Plezali smo za planikami, toda bilo jih je malo, ker so jih pobrali že drugi turisti. Videli smo čredo gamsov, kako so se vzpenjali po strmih stenah in skakali čez prepade.

Sonce je že zahajalo, ko smo se začeli odpravljati proti domu. Med potjo je bil živahan razgovor in kmalu smo bili pri šoli. — Drug drugemu smo voščili lahko noč in odšli vsak na svoj dom.

Dopis pionirjev iz Železnikov

PIRAMIDA

Samo vodoravno: 1. črka, 2. zlog iz solmizacije, 3. pregor, 4. naše največje pristanišče v gornjem Jadranu, 5. prekop na travniku, 6. vrsta gobe, 7. oblačila.

Rešitev piramide: 1. r, 2. re, 3. rek, 4. reka, 5. jarek, 6. rajček, 7. rajčke.

Pred 100 leti - prva žičnica V SOTESKI NA GORENJSKEM

Najvažnejše prometno sredstvo za spravljanje lesa v dolino nam danes in že od vsega začetka omogočajo žičnice. Izgradnja cest v hribovite predelne je danes razmeroma draga. Razen tega jih ni moč povsod zgraditi, zato nam predvsem pri težko dostopnih planinskih predelih žičnice, primitivna ali sodobna, precej pomaga pri spravljanju lesa s hriba v dolino.

Tako je bila prva žičnica v Sloveniji zgrajena nekako pred sto leti, »Panova« žičnica v Blatnem grabnu v Soteski na Gorenjskem. Izgradnja žičnic se v Sloveniji do 1954. leta ni razvijala posebno nagle. Na tolminskem področju so uporabljali žičnice med obema vojnami; Italijani so jih zgradili predvsem v vojaške namene. Nekako pred 50 leti so zgradili tudi Dolničev žičnico v Koritu na Jezerskem, ki pa so jo že pred vojno podrti. V tem času je bila znana tudi žičnica v Jelendolu nad Tržičem, kjer so z njo spravili v dolino velike koljine lesa, okoli 100.000 prostorninskih metrov.

Leta 1945 smo imeli v Sloveniji le tri žičnice, in to: »Panova« v Blatnem grabnu, »Mantovo«, ki so jo zgradili 1928. leta v Tržiču in »Opatovo goro« pri Kostanjevici. Kmalu po končani vojni je bila obnovljena tudi žičnica v Kneži in Baški grapi. Slednja je bila

dolga 8 kilometrov z vsemi po-možnimi priključki pa je znašala dolžina do 16 kilometrov. Gozdarjem Jelovice je pri njihovem delu pomagala žičnica »Kol-nica«.

V Sloveniji, zlasti na Gorenjskem, so zgradili največ žičnic v letih 1948 do 1950, in sicer preko 50. V osmih letih pa se je število žičnic povečalo kar za 55 odstotkov. S tem so žičnice, posebno v alpskih predelih, odigrale važno

začeli uporabljati žičnice lažjega tipa. Naši tehnični, inženirji in delovni ljudje še danes nadaljujejo z izpopolnjevanjem obstoječih žičnic ter gradijo nove. Danes razpolagamo v Sloveniji z velikim številom žičnic in lahko trdimo, da je njihova uporaba, še posebno na Gorenjskem, v gozdarstvu Slovenije precej razvita. Stanje gozdov v ostalih republikah naše države pa nam narekuje, da tudi tu postavimo žičnice predvsem za izkoriscanje gozdov.

Na Poljskem so pričeli snemati filmski ep, zasnovan po romanu Henryka Sienkiewicza. — Režiser filma je Aleksander Ford, scenarist pa Leon Kručkovski, dramski pisatelj in eden od predstavnikov socialističnega realizma na Poljskem. V filmu bo sodelovalo 1800 igralcev in statistov. To je prvi panoramski in barvni film na Poljskem. Pričakujejo, da bodo stroški za snemanje tega filma znašali 35 milijonov zlotov, kar je sedemkrat več od stroškov za snemanje povprečnega poljskega filma. Film bodo verjetno končali prikazuje.

Devet milijard na uro

Toliko bi prihranili, če bi prišlo do razrožitve, ker vojni stroški samo za eno leto znašajo 120 milijard dolarjev ali 61 bilijonov dinarjev. Če bi prišlo do razrožitve, bi se povečal dohodek prebivalcev v nerazvijenih državah, kjer živi 1,5 milijarde ljudi, od 30 na 80 dolarjev. S stotim delom vojnih izdatkov bi lahko izvršili očiščevalna dela na reki Ind ali pa rešili gladu 50 milijonov Indijcev.

Letni državni proračun stroškov

za oboroževanje na svetu znaša 100.000.000.000 dolarjev. Nekateri proračuni gredo celo v večje število — tudi do 140 milijard dolarjev. Točne številke seveda ni mogoče dobiti, ker je to pač vojna tajnost. Tako da številke, ki jih izvejajo, ne ustrezojo stvarnim stroškom za ustvarjanje in vzdrževanje sredstev za uničenje ljudi.

Poglejmo, kako je glede atomskoga orožja. Koliko velja ena atomska bomba? Uradni podatki niso znani, toda nekateri trdijo, da »majhna« A-bomba (bomba, ki je bila vržena na Hirošimo) veja najmanj milijon dolarjev. Če k temu dodam, da je od 1945. leta bilo že okrog 200 nuklearnih eksplozij, kjer so izstrelili večje in dražje bombe, potem si lahko približno predstavljamo, koliko izdatkov je bilo za to potrebno. Amerikanci imajo poleg 200 klasičnih tudi tri atomske podmornice. Ne vem, koliko velja atomska podmornica, vsekakor ne manj kot 60 milijonov dolarjev.

Samo te številke, ki smo jih našeli, pritojajo o strahotno velikih vojnih stroških. Ce bi prišlo do razrožitve, bi v eni urri prihranili 9 milijard dinarjev. Kaj vse bi lahko s tem storil? Ta številka, proračunana v našem denar, je tolikšna, da bi storili vse tisto, kar je človeku potrebno. Toda ta vso ne pomeni samo materialnih izdatkov, ampak tudi nevarnost vojne. Še več: danes, ko le-te ni, pomeni nevarnost za zdravje. — Atomske eksplozije, ki so sestavni del oboroževanja in izpopolnjevanja orožja, imajo katastrofalne posledice. Po mnenju svetovnih znanstvenikov: Amerikanca Paulinga, Franca Vigiera ter Japoncev Sakata, Tamonage in Jakave, bo več kot milijon ljudi, ki danes žive, zaradi dosegajočih atomske eksplozij umrlo za levkemijo in rakom. — Ameriški zdravnik Dentry je tolikšen, da se zaradi eksplozij bo do 140.000 abnormalnih otrok, medtem ko se bo zaradi posledic dosegajočega žarjenja rodilo še danes 1.250.000 takih otrok. Stavilo 9 milijard dinarjev prihranka na uro mnogo obeta, toda naše življenje ni ena ura, ni en dan, ni eno leto. Je mnogo, mnogo več...

Samo te številke, ki smo jih našeli, pritojajo o strahotno velikih vojnih stroških. Ce bi prišlo do razrožitve, bi v eni urri prihranili 9 milijard dinarjev. Kaj vse bi lahko s tem storil? Ta številka, proračunana v našem denar, je tolikšna, da bi storili vse tisto, kar je človeku potrebno. Toda ta vso ne pomeni samo materialnih izdatkov, ampak tudi nevarnost vojne. Še več: danes, ko le-te ni, pomeni nevarnost za zdravje. — Atomske eksplozije, ki so sestavni del oboroževanja in izpopolnjevanja orožja, imajo katastrofalne posledice. Po mnenju svetovnih znanstvenikov: Amerikanca Paulinga, Franca Vigiera ter Japoncev Sakata, Tamonage in Jakave, bo več kot milijon ljudi, ki danes žive, zaradi dosegajočih atomske eksplozij umrlo za levkemijo in rakom. — Ameriški zdravnik Dentry je tolikšen, da se zaradi eksplozij bo do 140.000 abnormalnih otrok, medtem ko se bo zaradi posledic dosegajočega žarjenja rodilo še danes 1.250.000 takih otrok. Stavilo 9 milijard dinarjev prihranka na uro mnogo obeta, toda naše življenje ni ena ura, ni en dan, ni eno leto. Je mnogo, mnogo več...

Samo te številke, ki smo jih našeli, pritojajo o strahotno velikih vojnih stroških. Ce bi prišlo do razrožitve, bi v eni urri prihranili 9 milijard dinarjev. Kaj vse bi lahko s tem storil? Ta številka, proračunana v našem denar, je tolikšna, da bi storili vse tisto, kar je človeku potrebno. Toda ta vso ne pomeni samo materialnih izdatkov, ampak tudi nevarnost vojne. Še več: danes, ko le-te ni, pomeni nevarnost za zdravje. — Atomske eksplozije, ki so sestavni del oboroževanja in izpopolnjevanja orožja, imajo katastrofalne posledice. Po mnenju svetovnih znanstvenikov: Amerikanca Paulinga, Franca Vigiera ter Japoncev Sakata, Tamonage in Jakave, bo več kot milijon ljudi, ki danes žive, zaradi dosegajočih atomske eksplozij umrlo za levkemijo in rakom. — Ameriški zdravnik Dentry je tolikšen, da se zaradi eksplozij bo do 140.000 abnormalnih otrok, medtem ko se bo zaradi posledic dosegajočega žarjenja rodilo še danes 1.250.000 takih otrok. Stavilo 9 milijard dinarjev prihranka na uro mnogo obeta, toda naše življenje ni ena ura, ni en dan, ni eno leto. Je mnogo, mnogo več...

Samo te številke, ki smo jih našeli, pritojajo o strahotno velikih vojnih stroških. Ce bi prišlo do razrožitve, bi v eni urri prihranili 9 milijard dinarjev. Kaj vse bi lahko s tem storil? Ta številka, proračunana v našem denar, je tolikšna, da bi storili vse tisto, kar je človeku potrebno. Toda ta vso ne pomeni samo materialnih izdatkov, ampak tudi nevarnost vojne. Še več: danes, ko le-te ni, pomeni nevarnost za zdravje. — Atomske eksplozije, ki so sestavni del oboroževanja in izpopolnjevanja orožja, imajo katastrofalne posledice. Po mnenju svetovnih znanstvenikov: Amerikanca Paulinga, Franca Vigiera ter Japoncev Sakata, Tamonage in Jakave, bo več kot milijon ljudi, ki danes žive, zaradi dosegajočih atomske eksplozij umrlo za levkemijo in rakom. — Ameriški zdravnik Dentry je tolikšen, da se zaradi eksplozij bo do 140.000 abnormalnih otrok, medtem ko se bo zaradi posledic dosegajočega žarjenja rodilo še danes 1.250.000 takih otrok. Stavilo 9 milijard dinarjev prihranka na uro mnogo obeta, toda naše življenje ni ena ura, ni en dan, ni eno leto. Je mnogo, mnogo več...

Samo te številke, ki smo jih našeli, pritojajo o strahotno velikih vojnih stroških. Ce bi prišlo do razrožitve, bi v eni urri prihranili 9 milijard dinarjev. Kaj vse bi lahko s tem storil? Ta številka, proračunana v našem denar, je tolikšna, da bi storili vse tisto, kar je človeku potrebno. Toda ta vso ne pomeni samo materialnih izdatkov, ampak tudi nevarnost vojne. Še več: danes, ko le-te ni, pomeni nevarnost za zdravje. — Atomske eksplozije, ki so sestavni del oboroževanja in izpopolnjevanja orožja, imajo katastrofalne posledice. Po mnenju svetovnih znanstvenikov: Amerikanca Paulinga, Franca Vigiera ter Japoncev Sakata, Tamonage in Jakave, bo več kot milijon ljudi, ki danes žive, zaradi dosegajočih atomske eksplozij umrlo za levkemijo in rakom. — Ameriški zdravnik Dentry je tolikšen, da se zaradi eksplozij bo do 140.000 abnormalnih otrok, medtem ko se bo zaradi posledic dosegajočega žarjenja rodilo še danes 1.250.000 takih otrok. Stavilo 9 milijard dinarjev prihranka na uro mnogo obeta, toda naše življenje ni ena ura, ni en dan, ni eno leto. Je mnogo, mnogo več...

Samo te številke, ki smo jih našeli, pritojajo o strahotno velikih vojnih stroških. Ce bi prišlo do razrožitve, bi v eni urri prihranili 9 milijard dinarjev. Kaj vse bi lahko s tem storil? Ta številka, proračunana v našem denar, je tolikšna, da bi storili vse tisto, kar je človeku potrebno. Toda ta vso ne pomeni samo materialnih izdatkov, ampak tudi nevarnost vojne. Še več: danes, ko le-te ni, pomeni nevarnost za zdravje. — Atomske eksplozije, ki so sestavni del oboroževanja in izpopolnjevanja orožja, imajo katastrofalne posledice. Po mnenju svetovnih znanstvenikov: Amerikanca Paulinga, Franca Vigiera ter Japoncev Sakata, Tamonage in Jakave, bo več kot milijon ljudi, ki danes žive, zaradi dosegajočih atomske eksplozij umrlo za levk